

glasnik

glasilo delovnih ljudi živilskega kombinata žito ljubljana

December 1982

6

Izdaja živilski kombinat ŽITO Ljubljana
61000 Ljubljana, Šmartinska 154
Odgovorni urednik: Toljen Grafenauer
Uredništvo: Živilski kombinat ŽITO
Šmartinska 154, tel.: (061) 441-673, int. 32
Tisk: ČGP Delo, TOZD TČR, Ljubljana
Organizator obveščanja: Ivan Cimerman

Kaj pričakujemo od leta 1983?

Novoletna poslanica Marka Soka, glavnega direktorja Žita

Ob zaključku 1982. leta moramo napraviti bilanco in ugotoviti, kako smo gospodarili. Na žalost se tudi v ŽK Žito nismo mogli izogniti vsem težavam, s katerimi se danes srečuje celotno gospodarstvo. Zapiranje nabavnega kot tudi prodajnega trga, neurejena politika cen in zaostrovanje zunanjetrgovinske problematike je močno vplivalo tudi na našo organizacijo združenega dela.

Posledica splošne situacije in, posledice nazadnje – tudi naše problematike, ki jo ustvarjamo sami, se odraža v zaostajanju proizvodnje za načrtovano, v zmanjševanju dohodka v celotnem prihodku, zmanjševanju akumulativne sposobnosti ter v zaostajanju ravni osebnih dohodkov.

Kljub težki situaciji lahko ugotovimo, da smo delavci Žita s pojačano aktivnostjo v veliki meri ublažili pritisk težav, ki so nas pestile ter na mnogih področjih kvalitetno utrdili položaj, ki ga imamo v živilsko-predevalni industriji. Potrebno je poudariti, da smo z velikimi naporami uspešno reševali probleme oskrbe s pšenico, moko in drugimi manjkajočimi surovinami ter kruhom, in da smo zadovoljili našo izvozno politiko z novimi kvalitetami. Temeljito smo tudi posegli na področje zmanjševanja uvoza surovin in njihovo nadomeščanje z domačimi. Pomembno je tudi, da smo uspeli z velikimi težavami zmanjšati tiste pritisk, ki teže k razcepljenemu, neurejenemu in neučinkovitemu Kombinat.

Leto 1982 je bilo v Živilskem kombinatu Žito tudi v znamenju uresničevanja sklepov problemske konference ZK ter Bohinjskih dogovorov. Z velikimi naporami vseh nas in v neprestanem boju s posamezniki, ki se nočejo vključiti v skupne akcije, smo le uspeli usmeriti razvoj ŽK Žito v normalne tokove gospodarjenja.

Kaj pričakujemo od leta 1983? Napovedi niso ugodne in prav zato je naša prva naloga, da še močneje združimo moči ter se skupno lotimo vseh problemov. Boriti se bomo morali za razvoj: za povečevanje proizvodnje in ekonomiko. Samo to je pot, na kateri bomo ohranili delovna mesta in s tem tudi socialni status vseh delavcev.

Dogovorimo se, da bomo enotni, da bomo gospodarni in da bomo prav preko samoupravno vodenega in brez iskanja osebnih interesov preživeli leto 1983 čim ugodneje.

VSEM DELAVCEM ŽK ŽITA, IN VAŠIM DRUŽINAM, UPOKOJENCEM IN POSLOVNIM SO-DELAVCEM ŽELIM SREČNO 1983!

NEBO JE NASULO BELO PŠENICO
PO GOZDU IN POLJIH ZELENE BRSTI,
BELA PŠENICA PREK ZIME ZELENO OGREJE,
SONCE JO Z ZLATIMI ŽULJI STOPI,
MATI BO SPEKLA SVEŽ KRUH IN POTICO,
NEZNANI POPOTNIK V NOV ČAS SLED SEJE...

I. C.

Srečno in brstečo 1983 – Uredništvo

Trije tozdi – en hlebec

Uspel referendum za združitev ljubljanskega pekarstva

Ljubljana, 16. 11. 1982

Tozd Pekarne Ljubljana in tozd Pekarna Bežigrad, ki sta v sestavu DO Žito, Ljubljana, sta se združili s tozd Pekarna Center, ki je bila doslej v SOZDU Emone. Glasovanje, ki so ga izvedli delavci, je dalo sledeče rezultate: »ZA« je glasovalo v tozd Pekarna Bežigrad 56%, v tozdu Pekarna Center 53,8% in v tozdu Pekarne Ljubljana 69,8%. Razlogi, ki so privedli do te združitve, so predvsem ekonomske narave, pobuda pa je prišla tako od družbenopoliti-

nih forumov kot s strani proizvodnih delavcev. Prednosti, ki jih navajajo, so: delitev proizvodnega programa (osnovne in posebne vrste kruha in peciva, slaščičarski in testeninarski izdelki), bolj ekonomičen izkoristek obstoječih strojnih zmogljivosti, racionalnejša dostava, poenotenje predvidenih investicij in skladnejši skupni razvoj, boljša izkoriščenost delovne sile.

Seveda pa vsaka združitev prinaša s seboj niz vprašanj kot je delitev dohodka in dolgoročne

perspektive razvoja 634 delavcev, ki bodo odslej združeni oskrbovali svoje ljubljanske in druge potrošnike – znano je, da tozd Pekarna Bežigrad v sezoni oskrbuje tudi Istro in Dalmacijo, da DE Pekatete izvažajo svoje testenine itd. – zlasti pa si lahko potrošniki obetajo več osnovnih vrst kruha. Po dogovoru so ga namreč dolžni napeči 35% od vseh vrst. Poleg peke kruha, ki je osnovna dejavnost in so ga s pecivom vred napekli v letu 1981 23.970.350 kg, bodo v okviru

novega združenja posvetili posebno pozornost tudi proizvodnji zmrznjene hrane in peciva ter testenin, saj se PEKATETE (Prva Kranjska tovarna Testenin) ponašajo z več kot 50-letno tradicijo.

Vsem delavcem je ob združitvi zajamčeno delo – socialna varnost. Potreba po kadrih se bo celo povečala, saj je tozd Pekarne Ljubljana tik pred ureditvijo programa zmrznjene hrane, kjer bo predvidoma dobilo delo 64 delavcev.

Do nove analitične ocene del in nalog, ki bo v bodoče za vse tri tozde skupna, bodo izplačevali osebne dohodke po dosežaj veljavnih aktih.

Organizacijska shema bodoče TOZD predvideva službe kot so

za: splošno-kadrovske, komercialne in ekonomske zadeve, za tehnološko pripravo proizvodnje in vzdrževanje. Ostale funkcije bodo prenesli v Delovno skupnost skupnih služb Živilskega kombinata Žito. V okviru novega TOZDA bo zaživel tudi svet potrošnikov, ki bo zastopal interese kupcev.

Odločitev za tovrstno združenje jamči Ljubljančanom bolj harmonično oskrbo, sodi pa med stabilizacijske uspehe pri prizadevanjih za čimboljšo oskrbljenost. Predvidevajo, da se bo zmanjšala tudi količina odvrženega kruha, ki ji je nemalokrat botrovala hkratna »navzkrižna oskrba« večjih prodajnih mest.

I. C.

Glasovanje v tozd Pekarna Bežigrad...

... v Pekarni Center

... in v tozd Pekarne Ljubljana

ABC Pomurka in ŽK Žito začenjata novo obdobje

Podpisan samoupravni sporazum o osnovah trajnega poslovnega sodelovanja in združevanja dela in sredstev

Šestnajsti december bo šel na pragu novega leta v zgodovino kot prelomnica, ki napoveduje vse večje opiranje na lastne sile in vračanje k slovenski zemlji in njenim darovom. Predstavniki SOZD ABC Pomurke pod vodstvom predsednika kolegijskega poslovnega organa Gustija Grofa in predstavniki ŽK Žito pod vodstvom glavnega direktorja Marka Soka so podpisali Samoupravni sporazum o osnovah trajnega poslovnega sodelovanja in združevanja dela in sredstev, s katerim se ŽK Žito zavezuje, da bo vložil 26.187.749 din v projekt melioracij 692 ha zemljišč v okviru SOZD ABC Pomurka. S tem sporazumom si je zagotovilo Žito 3000 ton pšenice letno za dobo 15 let. Celotna vrednost te investicije znaša 110.917.038 din, od tega je prispevala Vodna skupnost SRS 62.134.812 din, Gospodarska banka Ljubljane pa 22.594.477 din.

Temu slavnostnemu trenutku je prisostvovala vrsta uglednih gospodarstvenikov in družbenopolitičnih delavcev: Milan Knežević, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo gozdarstvo in agroživilstvo SRS; Ivo Marenk, član predsedstva CK ZKS Stane Juvan, direktor Žitne skupnosti SR Slovenije, Andrej Lasič, predsednik komiteja za preskrbo mesta Ljubljane Uroš Janjo, predsednik komiteja za gospodarstvo občine Ljubljana Mose-Polje, Nina Jevšnik, predsednica komiteja za družbeno planiranje občine Ljubljana Moste-Polje, Polde Maček – direktor Ljubljanske banke – Gospodarske banke in drugi.

V pozdravnem nagovoru je glavni direktor Žita Marko Sok strnil nekaj najpomembnejših misli: »Ocenjujemo, da s tem samoupravnim sporazumom sprejemamo pomemben dokument, ki nas končno dejansko uvršča v globlji neposredni do-

hodkovni odnos do slovenske primarne kmetijske proizvodnje. Zavedamo se, da oskrbuje mo več kot 90% ljubljanske regije z moko in kruhom ter prevzemamo tudi odgovorno nalogo zagotavljanja dolgoročne oskrbe z žitaricami. V naši sredini so še delavci, ki so delali v časih, ko so prodajalci žitaric trkali na naša vrata in ponujali pšenico po izrazito ugodnih komercialnih pogojih. Zaostrovanje problematike preskrbe kot enega izmed področij, ki je predvsem »nominalno« v prioriteti že vrsto let, je odprlo povsem nove dimenzije te problematike. Od vseh nas se zahteva temeljita akcija za aktiviranje vseh možnih ukrepov za uspešno reševanje teh težav.

Konkretno je ŽK Žito že močno občutil posledice nedorečene problematike kmetijstva v jugoslovanskem prostoru. Kljub temu, da smo z ostalimi slovenskim žitarji v letu 1978 realizirali sovlaganje v silose v Zrenjaninu in Sremski Mitrovici in da ta odnos predvideva 15-letno oskrbo slovenskih žitarjev s 63500 tonami pšenice, oziroma s 26650 tonami za Žito, je to le 42% od slovenske mlinske kvote oz. 48% od mlevne kvote Žita. Upoštevajoč slovenske tržne količine v letu 1982, imamo dolgoročneje zagotovljenih v SR Sloveniji 110500 ton pšenice, od tega v Žitu 37650 ton. To pa še vedno pomeni 74% slovenske mlevne kvote oz. 68% mlevne kvote ŽK Žito.

Zastavlja se nam vprašanje: kako naprej? V naših srednjeročnih planskih dokumentih smo sprejeli obveznost, da bomo do leta 1985 zadovoljili naše potrebe po pšenici 80% z dolgoročnimi dogovori s kmetijsko sfero. V okviru take problematike, ki za ŽK Žito konkretno pomeni, da čez dva meseca ustavljamo vse pšenične mlino, smo se odločili, da vse tozdi v Žitu, ne gle-

de na dejavnost, združijo sredstva za sovlaganje v melioracijo v ABC Pomurki. To pomeni za nas nelahko odločitev, ki dokazuje, da se s polno odgovornostjo lotevamo tudi naložb v slovensko zemljo.

Nadalje je tov. Sok izrazil prepričanje, da se bo odslej posvečalo več pozornosti s strani mesta Ljubljane na področju oskrbe s pšenico in mokami ter povedal, da se Žito vse bolj povezuje s slovenskimi kmetijskimi zadrugami, pospešuje setev, vlaga sredstva v seme in si tako zagotavlja vse vrste potrebnih žitaric.

Med govorniki, ki so pozdravili to pomembno povezovanje s severovzhodno Slovenijo in ljubljansko regijo – je izrekel Ivo Marenk, član predsedstva CK ZKS misel, da je to povezovanje pionirska poteza in predstavlja osnovo za nadaljnje povezovanje velikih kmetijsko-predelovalnih delovnih organizacij, primarnega kmetijstva z živilsko-predelovalno in sorodnimi industrijami. Podpis tega sporazuma je tudi ena izmed poti iz zagat, v kateri se je začelo naše razdrobljeno gospodarstvo, ki se mora povezati v večje reprodukcijske celote in dati več hrane s skupnim tveganjem in sovlaganjem.

Ob koncu smo povprašali predsednika KPO SOZD ABC Pomurke, tov. Gustija Grofa, o njegovem vtisu ob tem dogodku. Dejal je: »Ta sporazum je nadaljevanje politike, ki jo že nekaj časa vodi mesto Ljubljana na področju sovlaganja v proizvodnjo mesa. V Sloveniji je tovrstno sovlaganje za pridobivanje pšenice – novost. Pomurje bo postalo na ta način vse pomembnejši proizvajalec pšenice. Letos smo imeli 23000 ton odkupa, za leto 1983 planiramo 30000 ton, v bodoče, če bomo izpolnili naše načrte, ki zadeva-

jo komasacijo in malioracijo, pa načrtujemo do 50000 ton pšenice letno.

ABC Pomurka namerava do leta 1985 meliorirati 5200 ha zemljišč. Z Žitovim deležem in drugimi upamo, da nam bo to

uspelo. Veseli nas, da smo začeli iskati skrite rezerve v naši, slovenski zemlji, saj smo predolgo zaviseli od uvoza in drugih, doma pa imamo velike možnosti, ki jih malce pozno obujamo!«

ABC Pomurka o sebi

Iz osebne izkaznice sestavljene organizacije združenega dela ABC POMURKA lahko povzamemo; da zajema sledeče dejavnosti:

– kmetijsko proizvodnjo: poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, govedorejo, prašičerejo, perutninarstvo in proizvodnjo krmil

– gozdarsko proizvodnjo: nega in izkoriščanje gozdov

– živilsko prehrabeno proizvodnjo: meso, mesni izdelki, mleko in mlečni izdelki, vina in šampanjci, pekarski in slaščičarski izdelki, predelava kave, pridelava gob in prireja divjadi; poleg tega pa še trgovino na veliko in na malo, zunanjo trgovino, gostinstvo in turizem, promet, storitvene dejavnosti za motorna vozila, inženiring itd. Temeljna dejavnost te sestavljene organizacije pa je kmetijska proizvodnja ter predelava živil. V sestavu ABC POMURKE je 34

delovnih organizacij, v katerih je organizirano 62 temeljnih organizacij združenega dela – tozdvov, 16 temeljnih zadržnih organizacij TZO in 4 temeljne organizacije kooperantov (TOK). Od 34 delovnih organizacij so 3 kmetijske, 1 gozdarska, 4 kmetijske zadruge, 3 industrijsko-predelovalne, 13 trgovskih, 6 gostinskih, 3 storitvene in 1 zunanjetrgovinska organizacija. ABC POMURKA zaposluje okrog 9700 delavcev. Preko kmetijskih zadrug in temeljnih organizacij kooperantov sodeluje s Pomurko več kot 18000 kmetov, članov zadrug in kmetov kooperantov. Zasebni sektor jim dobavlja osnovne surovine, govedo, prašiče, mleko, brojlerje in drugo.

ABC Pomurka je nastajala v obdobju 1975–1976. Med vsemi dejavnostmi sozda je zavzemala trgovina v začetku največji delež – 48,9%, sledi ji živilsko-pre-

Z leve: Marko Sok, glavni direktor ŽG Žito in Gusti Grof, predsednik kolegijskega poslovnega organa ABC Pomurka

delovalna dejavnost s 23,6 ter kmetijska proizvodnja z 21,3%. Delovna skupnost SOZD ABC POMURKA opravlja dela in naloge, ki so skupnega pomena. To so predvsem na področju razvoja in marketinga, samoupravno-pravnega poslovanja in komercialne koordinacije, za kar skrbe posebni centri.

Velikega pomena v sozdu je interna banka, ki igra odločujočo vlogo na področju financiranja razvojnih programov – pri sprejemanju samoupravnih odloči-

tev o združevanju dela in sredstev združenih organizacij ter pri sprejemanju kreditov. Iz teh sredstev so že zgradili novo mesno industrijo v Murski Soboti, preskrbovalni center v Veliki Gorici pri Zagrebu, razširili so mlekarstvo v Ljutomeru, v Gornji Radgoni pa zgradili sadno hladilnico.

V okviru interne banke delujejo hranilno-kreditne službe, ki združujejo več kot 35.000 vlagateljev.

Kaj se ti fantič v nevarnost podajaš?

Ivan Veselič

Seznaniti se moramo z nevarnostmi, ki pretijo na nas pri delu in upoštevati varnostne predpise.

Če stopiš po kakšnem obratu, mnogokrat nisi opaziš opozorilnih nalepk na strojih, zidovih, v različnih prostorih. Pa bi jih moral, saj opozarjajo na tvojo osebno varnost: Kaditi prepovedano, Med obratovanjem ne čisti stroja, Uporabljal zaščitna sredstva. Prihajaj na delo spočit in zdrav! itd. Tudi če bi se vprašali, kje stojijo aparati za gašenje, bi bili verjetno v zadregi. Saj – dokler je vse v redu, je pač vse v redu, in malokdo ve, česa vsega ne ve. Ko pa je treba v trenutku nesreče ukrepati, reševati ali gasiti, ko ni časa za razmišljanje, spraševanje in iskanje, takrat se zavemo, kaj pomeni naše znanje o varstvu pri delu in protipožarni varnosti in vsestranska pripravljenost. Takrat šele vidimo, koliko smo naredili, saj vsak izgubljeni čas zaradi nesreče pomeni izgubljeni denar. Lahko se zamislimo ob številki 1500 starih milijard izdatkov zaradi nesreč, ki bi jih lahko s pridom uporabili za življenjski standard nas vseh.

Za zboljšanje stanja nesporno veliko pomenijo občasni seminarji o tem in sprotne preverjanje znanja. Vodstva naših tozdov se tega dobro zavedajo in tem vprašanjem zato posvečamo precejšnjo pozornost. Tudi zakonodajalec je vedel za te prednosti in je določil, da mora biti vsak delavec poučen in tako usposobljen za varno delo. Zakon pravi, da tozd ne sme dopustiti delavcem, da samostojno opravljajo ali vodijo dela tako dolgo, dokler nimajo potrebne-

ga znanja o varnosti pri delu. Ko smo letos v novembru opazovali, kako se v času predavanja polnijo dvorane v tozdih in DSSS, smo videli, da je bil obisk zelo velik in da so delavci z zanimanjem sledili besedam strokovnjakov, ki so jih opozarjali na nevarnosti, ki so jim pri delu vsakodnevno izpostavljeni in kako bi se tem nevarnostim izognili, oziroma, kako bi se pred njimi zavarovali.

Predavanjem se je odzvalo nad 400 delavcev. Predavatelji so vedeli povedati, da je bilo zanimanje delavcev za predavanja veliko in da so izjavljali, da si jih še želijo, saj nato vedno bolj razmišljajo o lastni varnosti, da bi tako dočakali upokojitev zdravi in nepoškodovani. Tudi praktični prikazi gašenja po obratih tozdov so pokazali, kakšno spretnost smo že dosegli. Kadar so delavci izjavljali, da znajo gasiti, so to dokazali že več primerih.

Tudi delavke se ne bojijo več gasilnih aparatov in so že tudi dokazale, kako uspešno znajo gasiti. Začetni, zadušeni požari v pekarnah, na pečeh, komorah in skladiščih bi lahko povzročili ogromno škodo, če ne bi imeli tako prisebnih in usposobljenih delavcev, ki so pridobili to znanje prav na takšnih tečajih in s praktičnimi vajami, ki jih izvaja varnostno – požarna služba Kombinata.

Služba varstva pri delu in požarnega varstva želi, da to znanje stalno obnavljate, ker bomo s tem dosegli večjo varnost, napredek tozd in DO ter vašo osebno srečo.

ŽELIMO VAM VARNO IN ZDRAVO 1983. LETO!

Siamski dvojčici iz pekatet

To sta dve mladenki, Slavka in Zdravka, z zaščitnim priimkom Oklopčija, ki pa ne napoveduje nič nedostopnega, neubranljivega. Obe sta sestri, čeprav ne dvojčici. Vtis dvojčic vzbujata zato, ker opravljata ista dela. Kar za »šlosarki« su ju proglasili. Slavka je vzbudila našo pozornost, saj se v njej družijo različni svetovi: poezija in tehnika. Končala je srednjo strojno šolo v Novem Sadu, in v Pekatetah ima največkrat ključ v rokah. Pri pisanju diplomske naloge v srbohrvaškem jeziku je »zagrešila« tudi pesem o Titu.

Malo je manjkalo, pa bi ta pesem postala hit, natisnili so jo, njen brat je vzel gusle, tisto godalo na eno struno, ki ga tako ljubijo Črnogorci, da nanj ob zategli melodiji pojo epske pe-

smi o junaških dejanjih in slavnih, izjemnih junakih ter o bojih za osvoboditev izpod Turkov in prepesnil tekst, ki so ga posneli. Slavka in Zdravka sta obe priložnosti »pesnici«, vendar je to preveč beseda, trdita. Kadar čutita tesnobo, strah ali pa ju navdihuje veliko čustvo, recimo – ljubezen, se besede razcvetijo. Največ jih je domotožnih, saj sta daleč od rodnega Ključa blizu Banja Luke.

Sodelavci trde, da sta vsestransko uporabni. Če je treba, pomagata pri pakiranju, remontu (linij za testenine). Kadar prenehajo delati na enem stroju, se lotita dela na drugem. Vmes so popravila in povsem »moški« opravki. Z vedrino in smehom premagujeta težave, kaj ne bi – saj sta komaj dvajset let – mladi.

Trenutki slavnostnega podpisa so mejnik za žitarje in začetek novega obdobja za – kmete...

Doseženi rezultati v letu 1982 – temelj načrtovanja za 1983

Franc Rutar

Prav te dni ob koncu leta v vseh temeljnih organizacijah naše delovne organizacije intenzivno potekajo razprave o gospodarskem načrtu temeljnih organizacij za leto 1983. Večina temeljnih organizacij je že, oziroma bo, v kratkem sprejela plan za leto 1983.

Planiranje je bilo, žal, tudi letos, tako kot mnogo let doslej, oteženo zaradi pomanjkanja vseh inštrumentov ekonomske politike za leto 1983. To je bilo veliko težje ob letošnjem planiranju, še posebej zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja, katerih delovanje se odraža tudi pri poslovanju vseh temeljnih organizacij. Tako je bila osnova za načrtovanje v letu 1983 doseženo v letošnjem letu, ob upoštevanju temeljnih ciljev ekonomske politike, ki so v kratkem naslednji: ciljev ekonomske politike iz leta 1982 ne bomo uresničili, nakopičene probleme pa prenašamo v leto 1983, zato bo to leto še težje; prednost bo imelo jačanje in krepitev samoupravljanja, družbenoekonomske in socialne pogojev, usmeritev v stabilizacijo, ter pospešen izvoz na konvertibilno področje in podpora delovanju ekonomskih zakonitosti.

Problemi oz. težave, ki jih tudi v naši delovni organizaciji v letošnjem letu nismo uspeli rešiti in se bomo zato z njimi spopadali še v prihodnjem letu, ki so prišli do izraza ob analizi doseženih rezultatov devetmesečnega poslovanja, so predvsem:

– Upadanje fizičnega obsega proizvodnje, ki je po dejavnostih različno, za celotno DO pa pomeni skoraj 11% zaostajanje za proizvodnjo, doseženo v letu 1981. Največji delež odpade na manjšo proizvodnjo v mlinih in proizvodnjo čokolade zaradi

znanih težav pri uvozu surovin. Posledica tega je seveda padec produktivnosti, kar je povsem v nasprotju z družbenimi prizadevanji.

– Zaostajanje prodaje, ki se kaže predvsem v razkoraku med naraščanjem proizvodnje in prodaje in je še posebej vidna pri plasmaju testenin. Tudi prodaja nekaterih konditorskih in mlevskih izdelkov nazaduje in še zaostuje že tako nizek obseg fizične proizvodnje.

– Delitev dohodka oz. ekonomskih kategorij izkazuje, da nekaj temeljnih organizacij že deluje z motnjami, saj so dosegle v večjih mesecih manjšo akumulacijo, kot v istem obdobju lanskega leta, nekatere pa sploh niso formirale poslovnega sklada. S tem je povezana tudi problematika razporejanja sredstev za osebne dohodke, kjer je večina temeljnih organizacij ob devetih mesecih kršitelj družbenega dogovora, nekaj pa jih bo kršitelj tudi ob koncu leta. To bo seveda na socialnem področju zaposlenih v prihodnjem letu predstavljalo precejšen problem.

– Gospodarjenje z obratnimi sredstvi, kjer se še vedno ne obnašamo racionalno in se še ne zavedamo, da imajo tudi obratna sredstva svojo ceno, ki v letošnjem letu izredno narašča. Tako so npr. samo zaloge v primerjavi s preteklim letom porastle za 36 milijard starih din, za kar smo brez dvoma morali najemati kratkoročne kredite.

– Izvoz in uvoz, kjer sploh ne dosegamo predvidenih rezultatov, vzrok temu pa so poleg objektivnih težav na področju ekonomskih odnosov s tujino žal, večkrat tudi subjektivni vzroki oz. naša neustrezna organiziranost.

Vse to so izhodišča, ki smo jih upoštevali pri izdelavi planov za leto 1983, v katerih predvidevamo:

– da bomo družbeni proizvod v letu 1983 povečali najmanj za 1,5% za kar bomo seveda morali povečati fizično proizvodnjo in maksimalno zmanjšati porabljenih sredstev oz. vse vrste stroškov,

– da število zaposlenih v celotni delovni organizaciji lahko naraste največ za 1%, če ne upoštevamo izpraznjenih in novih delovnih mest, s čimer bomo prispevali k dvigu produktivnosti,

– da bomo investicijska vlaganja usmerjali v okviru planiranega družbenega proizvoda v produktivne naložbe, ki bodo dale tudi zelene ekonomske učinke,

– da bomo izvoz blaga na konvertibilno področje povečali realno najmanj za 15%, uvoz pa ohranili na ravni iz leta 1982, kar nam še vedno ne zagotavlja normalno proizvodnjo oz. oskrbo surovin iz uvoza za delo v konditorskih temeljnih organizacijah,

– da bodo sredstva za osebne dohodke zaostajala najmanj za polovico za rastjo dohodka oz. da bodo v globalu porastla nominalno največ za 12%.

Vse to so seveda predvidevanja, ki jih ne moremo uresničiti, v kolikor se ne zavedamo resnosti gospodarskega položaja, v katerem je ne samo naša celotna družba, ampak tudi naša delovna organizacija. Zato teh rezultatov, ki bodo vsem zaposlenim zagotavljali socialno varnost in stabilnost, ne bomo mogli uresničiti, v kolikor ne bodo naš skupen cilj, h kateremu bomo skupno in solidarno težili z vsemi našimi aktivnostmi in prizadevanji.

Marko Sok ob pozdravnem nagovoru predstavnikov ABC Pomurka in političnega ter gospodarskega življenja

Naša konditorska industrija se sooča s svetovno

Konditorska industrija v Jugoslaviji, ki zaposluje okrog 20.000 delavcev v 60 organizacijah združenega dela, je dosegla v letu 1982 skupen prihodek več kot 29 milijard (starih) din. V dvozmenskem delu, ob evropski kвалiteti proizvodov in sodobni opremljenosti te industrije niso dovolj izkoriščene. Na končno ceno nenehno vpliva porast cen surovin, repromateriala, transporta in energije. Zanimivo je, da so imele tiste veje industrije, ki konditorsko industrijo oskrbujejo ob ugodnejših cenah, ki niso »pod kontrolo« – kot v sladki industriji – mnogo večje (denarne) uspehe. Konditorji nenehno plačujejo višje cene od dogovorjenih, uradnih, če nočejo, da stroji stoje z delavci vred.

Da bi zavrli tako stanje, se konditorji vse čez povezujejo z dobavitelji osnovnih surovin, z njimi se združujejo in prispevajo delež za posodabljanje tehnologije. Česti so sporazumi z dobavitelji sladkorja, moke, olj, mleka, embalaže, da si zagotovijo lasten obstoj. To se odraža tudi v delitvi skupnega prihodka in dohodka. Konditorji pa se povezujejo tudi s turizmom in drugimi vejami gospodarstva, ki izvažajo za devize, da bi si zagotovili sredstva za nakup kakaovca. Le-tega ni mogoče nadomestiti z nobenim doma pridelanim nadomestkom.

Dražje plačevanje surovin in investiranje partnerjev pa se odraža v velikem odlivu dohodka in akumulacije iz konditorske industrije – torej denarja, ki ga rabijo za nakup omenjenih surovin in popolno izkoriščenost strojnega parka. Če zmanjka surovin, jih morajo konditorji dražje plačati, in če so skladi prazni, kupijo manj, pade količina proizvedenih proizvodov, to vpliva na padanje proizvodnje surovin...

Konditorji se rešujejo iz krize tako, da prosijo za zvišanje cen končnih proizvodov. To traja dolgo, če je kupna moč potrošnikov ustrezna (dandanes pada), zaloge ne ostanejo neprodane.

Tako konditorska industrija plačuje do 80% stroškov drugim, stroškovna cena proizvodov je s tem jasna, prihranijo lahko le pri izmetu, morda transportu, manj pri embalaži...

Notranje rezerve te industrije so torej izčrpane, vsa leta prosjačijo za višje cene, ki so nenehno pod kontrolo, prostega formiranja cen na svobodnem tržišču ne poznajo, vrsto zvišanj cen (in soudeležb), ki jo diktirajo dobavitelji, pa jim ne priznajo.

Že dolga leta ne priznavajo tej industriji stroškov pri rasti konvertibilnih deviz, osebnih dohodkov, energetike in transporta, vse to je morala plačati iz lastne akumulacije in dohodka. Nič ne pomaga »svetovna zmogljivost strojnega parka«, če pa zaradi osnovnih surovin nenehno prihaja do zastojev, pogostega menjavanja artiklov, kar »krona« še slaba embalaža. Zaradi nihanja povpraševanja in ponudbe tudi specializacija za izdelavo nekaj izdelkov na konditorskem področju ne pride v poštev.

Delavci konditorske industrije žive po večjih mestih: Beogra-

du, Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Skopju, Osijeku, kjer so življenjski stroški veliki in pri plačah ni mogoče ničesar prihraniti.

Izvoz in uvoz »sladkarij«

Usodnost tropske klime in pomanjkanja kakaovca čutimo nenehno. Konditorska industrija v Jugoslaviji potrebuje okrog 20.000 ton kakaovca letno. Ceno formirajo na velikih svetovnih borzah, najnižja pa je od oktobra do februarja, ko to surovino obirajo. Ravno v tem času pa je naša industrija ne more kupovati, ker so ob koncu leta znane restrikcije (devize!) da bi izravnali našo negativno plačilno bilanco s tujino. Zato smo že dolgo obsojeni, da plačujemo kakaovec poprečno za 10–15% dražje. Če pridamo še stroške inozemskih kreditov, nas stane tona kakaovca poprečno 2000 ameriških dolarjev. Skupno potrebujemo okrog 40.000.000 dolarjev za zadovoljitev jugoslovanskih potreb.

V 1981 in 1982 je poskušala konditorska industrija zamenjati kakaovec in kakaovo maslo z zmanjšanjem deleža te surovine in rastlinskimi maščobami. Nadomestki niso kvalitetni, na tržišču manjka klasičnih čokoladnih proizvodov.

Na svetovnem tržišču bi morali tako prodati (da si pridobimo devize) štirikrat večjo vrednost blaga – kot pa je vrednost uvoženega kakaovca! To pomeni, da bi morali izvoziti za 160.000.000 US dolarjev, ali nekaj več kot 33% celokupnega prihodka jugoslovanske konditorske industrije v 1982. letu, kar je nemogoče doseči.

Poleg kakaovca moramo uvažati še rastlinske masti, ki so zamenjava za kakaovo maslo, »gumi bazo« za žvečilno gumo, arome, aditive in drugo.

Zato smo že začeli gojiti lešnike, prizadevamo si za vzgojitev kvalitetnih oljnih rastlin, prav tako smo začeli izdelovati domače aditive in barve. Embalaža je že povsem jugoslovanska.

Da bi dosegli visoko kvaliteto, tradicijo, konkurenčno ceno in sloves »znane firme«, s kakršnim konkurirajo po svetu znane firme, je treba še mnogo časa. Konvertibilni tujci kupujejo poceni surovine na svetovnem trgu, na katerega mi z dinarji ne moremo poseči. Če Amerikanec kupi Šumijeve bonbone, mora biti naša cena približno enaka ameriški ali švicarski. Zaradi dragih surovin ponujamo izdelke torej vedno – z izgubo. Velika zahodna združenja tudi ščitijo svoje tržišče in ovirajo prodajo. Nafta je zanje mnogo cenejša kot pri nas, druga goriva dosegljivejša.

Devaluacija dinarja je proizvajalce konditorskih izdelkov zelo prizadela.

Nekatere uvožene surovine smo torej zamenjali z domačimi, vendar so domači proizvajalci zahtevali od konditorjev, da jim (v Jugoslaviji) plačujejo delno z devizami.

Cene moke in mlečnih proizvodov so v nekaterih republikah dvignili, 30. 7. 1982 pa so bile določene najvišje cene konditorskih proizvodov v Bosni in Hercegovini, Sloveniji, Makedo-

niji in Črni gori. 14. 9. 1982 je Zvezni izvršni svet določil najvišje cene sladkorja in prodajne cene jedilnega olja in oljnih proizvodov. Za bonbonski sirup, ki ga proizvajajo iz koruze, je bilo treba odšteti (javno prikrito) razliko med uradno ceno koruze 10.30 din in resnično, ki je dosegla tudi 15 din za kilogram. Tudi za olja so »tajno« zrasle cene od dogovorjenih 19 na 26 din.

Konditorska industrija mora plačati proizvajalcem sladkorja 30 do 40% vrednosti vseh enoletnih naročil sladkorja takrat, ko komaj klije seme sladkorne pese, in še prej.

Poslovna skupnost konditorske industrije Jugoslavije predlaga nekaj rešitev za gospodarjenje v tej situaciji: razvojne službe naj načrtujejo nove proizvode, v katerih bi bilo čim manj uvoženih surovin. Doseči je treba čimvečji delež domačih surovin v izdelku in vzpodbuditi pridelovalce le-teh s sovlaganji. Štediti moramo pri energiji, surovinah.

Kako bo gospodaril Šumi?

Ivan Cimerman

Stanje konditorske industrije v Jugoslaviji je v bistvu tudi stanje v Šumiju, seveda z nekaterimi specifičnimi potezami. Rojstvo novega leta bi bilo čudovito, če bi bilo tudi hkrati rojstvo vseh dolgoletnih želja, ki tarejo konditorje. Nekatera bistvena izhodišča za pot naprej je nakazal Janez Železnikar, direktor tozd Šumi, ki je tudi predsednik izvršnega odbora konditorske industrije Jugoslavije:

»Letošnje leto zaključujemo z mnogimi nerešenimi problemi. Lahko rečem, da smo v Šumijevi proizvodnji uporabljali za izvoz naših izdelkov skoraj v celoti domače surovine, ki so vkomponirane vanje. V tem pogledu imamo v Žitu, kar zadeva izvoz, prednost pred drugimi. Seveda pa se še vedno ne moremo izogniti deviznim izdatkom za določeno surovine kot so pektin želatina in arome. Tako moramo tudi pri nas odšteti Etolu in TOK-u v Ilirski Bistrici delež v devizah, če si jih hočemo zagotoviti.«

Za izboljšanje opisanega stanja v konditorski industriji Jugoslavije in s tem tudi Šumija, je tov. Železnikar izjavil, da bo Šumi težko uresničil izhodišča, ki jih navaja plan za leto 1983, če ne bodo ustrezni forumi vsaj delno kompenzirali izpad dohodka zaradi podražitev surovin v času zamrznitve cen, podražili so se sladkor, maščobe in bonbonski sirup – konditorji pa so morali prodajati še po stari ceni. Kompenzacije pričakujejo tudi zaradi novih stroškov, ki so nastali v njihovi panogi v letu 1982.

In kdo naj da denar?

»To sodi v pristojnost Zveznega izvršnega sveta in Zvezne skupnosti za cene. Konditorji so vso navedeno problematiko obravnavali in poslali Skupnosti živilske industrije SRS, z njo so seznanili tudi Republiško skupnost za cene. Izvršni odbor združene konditorske industrije Jugoslavije pa je zavzel dokončno stališče, ki so ga obravnavali na Zvezni gospodarski zbornici 2.

Parkiranje bonbonov v Šumiju za zahtevne ameriškega kupca

Janez Železnikar

12. 1982. Izvršni odbor konditorske inudstrije Jugoslavije je torej posredoval Zvezni skupnosti za cene in ZIS, ki sta edina pristojna za IZREDNE INTERVENCIJSKE UKREPE, vso perečo problematiko, od rešitve katere zavisi vsa nadaljnja proizvodnja v teh težkih pogojih gospodarjenja. Izvršni odbor je posebej obravnaval problematiko čokoladne industrije, ki ni vprašljiva le zaradi rentabilnosti, pač pa je DGRÖZEN NJEN OBSTOJ zaradi pomanjkanja deviz za nabavo kakaovca. Ta industrija dela v Jugoslaviji poprečno s 60% zmogljivosti.

Bo dovolj sladkorja v letu 1983?

Šumi si je zagotovil s pogodbenimi obveznostmi ustrezne količine sladkorja, ki ga potrebuje v prihajajočem letu. O tem je izjavil tov. Janez Železnikar sledeče: »Svojo soudeležbo smo morali plačati vnaprej, kar je velik napad na likvidna sredstva. Denarja za soudeležbo nismo imeli sami dovolj, ampak smo morali zapositi banke za reeskontne kredite. To pa po drugi strani pomeni povečanje stroškov poslovanja. Ker smo morali odriniti sredstva vnaprej tudi za druge surovine, kot je bonbonski sirup, bo skupni seštevek obresti kmalu dosegel MILJARDO STARIH DINARJEV. Takšni nabavni pogoji so v celo-

ti še otežili položaj konditorjev v Jugoslaviji.

Šumi pričakuje v letu 1983 1300 ton sladkorja od tovarne v Ormožu, ki si ga je zagotovil na osnovi združevanja sredstev.

Neobhoden uvoz

Surovine kot so želatina, pektin, razni dodatki, odnosno arome iz uvoza so neobhodne za proizvodnjo bonbonov v Šumiju, ker jih v Jugoslaviji ne proizvajamo. V sodelovanju s tozdom Razvoj-inženiring pa smo v zadnjem času že precej surovin, ki smo jih doslej uvažali, nadomestili z domačimi, tako nekatere arome in olja.

V Šumiju so začeli sami proizvajati olje za mazanje trakov. To olje so poprej uvažali za devize. Računajo, da so v minulem letu za razne doma narejene strojne rezervne dele in navedene surovine in drugo prihranili okrog 700 milijonov (starih) deviznih dinarjev! Tudi tehnična izboljšava, ki so jo uvedli na zavijalnih strojih za bonbone Herba, bo prispevala svoje k štedenju.

NAGRAJENI INOVATORJI Ivan Baznik, Emil Šajnovič in Jože Kokalj

Delavski svet tozd Šumi je na svoji seji dne 7. 12. 1982 sprejel dva sklepa: 1. Po Pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih pripada avtorjem tehničnih izboljšav akontacija kot posebno nadomestilo (od marca do septembra 1982) prejmejo:

1. Za tehnično izboljšavo na strojih Theegarten in GD 5000 – Ivan Baznik in Emil Šajnovič v višini 6.898.100 SD.

2. Za izboljšavo na strojih GD 5000, s katero prihranimo 17% celofana, in ki jo je opravil tovarniš Jože Kokalj, prejme 763.510 SD.

Uredništvo Glasnika avtorjem prisrčno čestita. Hkrati pa poziva delavce iz preostalih tozdov, ki so doslej o svojih poskusih in prihrankih molčali, da naj nam pišejo, in nas povabijo na ogled. Hkrati pa naj pošljejo prijave o svojih izumih in izboljšavah ustreznim komisiji DO Žito!

Odlazak u tuđinu

Zdravka Oklopdžija, Pekatete

Zdravka Oklopdžija, tozd Pekarne Ljubljana, DE Pekatete
 Oh, kako samo boli taj odlazak sa Budelja! Plakala sam svaki dan. Ta prokleta tuđina!
 Proklinjem ti svakog ko ode iz svog zavičaja.
 Polazim. Vrijeme za rastanak. Tih, bez riječi. Plač in vječno ćutanje.
 Tata, mama, braća, sestre, strina i stric stoje. Oh ta draga lical Plaču. A ja? Ne da plačem
 već jaučem. Krećem, pozdravljam sve prijatelje, gledam kuću, drveće, ptice...
 Oktobra sam počela raditi. Posao za koji sam bila određena nisam mogla obavljati. Sve je
 bilo bez veze. Svaki korak u Ljubljani je bio užasno težak.

ONOM KOGA VOLIM

Ti, koji si bio moj san,
 Ti, kome sam poklonila sve svoje snove,
 želje i nadanja.
 Čuj me sad,
 čuj onu kojoj si slomio jednu želju,
 želju za onim što se zove život.
 Voljela sam te,
 jer ti si ideal muške ljepote.
 Da, to si za mene,
 sve ono što je lijepo.
 Uprkos svemu,
 ja te i dalje volim,
 volim te i ti to nećeš da shvatiš.

Čar moške igre

Darko Repovž o svoji veliki ljubezni, hokeju

Velik, suhljat in mišičast, na videz skoraj krhek je zaposlen v kopirnici DSSS, kar je le »uradniški« videz tega borbenega, tekmovalca hokeja, ki ga poznajo predvsem poznavalci. Poskušava označiti tisti »veliki nekaj«, kar ga že od malih nog (24 let mu je) zvalja na ledeno ploskev. Ljudje trdijo, da je to najbolj »moški« šport, kar jih poznamo. Moškost se kaže v ostrini, hitrosti, moči. Na meji z grobstvo jo včasih srečamo. Gledalci celo pričakujejo, poleg elegantnih, duhovitih solo prodorov tudi tu in tam kakšno neprekopano. Arena tuli, vse skoči na noge, izkriči se doma zatišani in krepo. Morda kuhinjsko zasluženi, v službi odrinjeni, za čisti potlačeni, morda nikjer ni boj tako očiten, kot ravno na ledu. Drsi, boj vneti; morda nikjer ni boj tako očiten, kot ravno na ledu. Drsi, majavo je, zmagujejo res vrhunski. Kdor je kdaj videl igrati finale tekme med Čehi in Rusi, ta jih ne bo nikoli več zamudil. Vsak veliki mednarodni boj ima tudi politično obeležje, narodno prebudišniški, geografski značaj. Boj za svoj prapor.

»Pri nas ta igra ni tako groba, kot je pri profesionalnih moštvih,« trdi Darko, »kriterij sodnikov je za amaterska moštva povsem drugačen, milejši. Prevzel me je cel »cirkus«, ko sem kot deček gledal derby tekmo med Olimpijo in Jesenicami in sklenil sem, da začnem še sam. Z dvanajstim leti sem začel igrati zares, pri pionirjih v Olimpiji. Moj prvi trener je bil Čeh Starý, eden najboljših, kar smo jih imeli. Nato sem bil tri leta v mladinski reprezentanci. S 15. leti sem potoval po evropskih prvenstvih v Romuniji, Švici... kjer smo igrali v B skupini. Nastopal sem v boju za evropski klubski pokal v Sofiji, Amstredamu, kjer smo se prebili v četrtfinale. Velik uspeh je bil nastop v Moskvi, kjer sem igral v moštvi Olimpije proti državnemu klubskemu prvaku CSK – tekmo smo seveda izgubili. Iz vrst CSK-ja so mnogi najboljši hokejski asi, ki nastopajo na olimpijadah in evropskih ter svetovnih prvenstvih...«

Turneje in potovanja, način življenja, drugačen od vseh drugih, posvečen tej veliki strasti, vse to je čar vrhunskih tekmovalcev. »Malo časa mi ostane, vsega posvečam treningu in tekmovalstvu. V tujino potuješ, da bi dostojno zastopal svoj klub in domovino, to je daleč od turističnega pohajkovanja in brezskrbnosti. Počivati moraš in posvečati vse sile tekmi, ki te čaka.

V Žito sem prišel leta 1977 in takrat smo zelo sodelovali s hokejskim klubom Olimpija. Žitovci so množično hrabril svoje ljubljence. Vedno igram branilca, kar je zelo zahtevna naloga. Nasprotnik se mi v naletu približuje in v okvirih dovoljenih pravil ga moram zadržati, preusmeriti napad, mu vzeti puck. V žaru igre včasih pozabimo na sodnike. Profesionalci vidi v nasprotniku le možnost za denarno nagrado, če ga onemogoči, amater ga raje upošteva kot soigralca, kot da bi ga za vsako ceno onemogočil. Vstopi Borut Jaklič, iz tozda Razvoj – inženiring, ki je prav tako 12 let nastopal z ramo ob rami z Darkom Repovžem, pa je zaradi študija prenehal. Pomisli: »Zlata doba hokeja je bila nekako od 1968–1976, štirikrat smo bili državni prvaki, branilca sem igral. Takrat so blestela imena kot Hiti, Jug, Beravs, Lap, Kumer... Tudi sin Franceta Puterleja je bil eden najboljših. Zdaj sem hokejski sodnik v zvezni ligi; ne morem brez tega športa. Nak, nikoli ne moreš biti sodnik, če nisi bil aktiven tekmovalac. Vse trike, 'finte', vse napačne starte, vsa pretvarjanja in resnično, čisto igro znaš oceniti le na ta način, če si jo doživel na svoji koži.

In tudi Borut ne ve razložiti, v čem je čar te moške igre. Morda je to samopotrpitev, radost drznih mladeniških sil, ki spreminjajo svet, kakršen je in teže k zmagi. Morda je poleg zmage še mnogo lepote, tovarništva, smeha, veselja, vsega tistega, kar pri »navadnih, pustih, za nič navdušenih ljudeh zaman iščeš.

Čas je, da nekaj storimo za poživitev teh in takih silnic, ki družijo člane delovne skupnosti v trdnejšo, iskreno celoto. Zadnja leta je poleg potrebe po nogometnih srečanjih tudi pri smučarjih, kegljarjih in še kje čutiti enako težnjo. Kdo jo bo podprl, vodil? ic

Jože J. Petelin:

Kronika leta 1982

JANUAR

Pred uvedbo depozita v modi so bile manire, da cenili smo lep smuk le za šilinge in lire.

FEBRUAR

Včasih sveti Valentin je odklepal korenine. S ključki, vitrihi pa zdaj v tuja stanovanja rine!

MAREC

Z juga lastovka prispe, pesnika obišče muza. Vse vzbrsti in se napne: cena, popek, mlada bluza...

APRIL

Kaj pove pogled v nebo? Sonce, dež, oh, dež in sonce! Je meso? Ga ni! Je? Ni? Tak pa je pogled v lonce!

MAJ

»Garmi so zasedeni, če je mlaj in če je krajec, mladi so obsedeni,« je potožil gozdni zajec.

JUNIJ

V juniju je mladi rod že počitniško naperjen. Ves vesel iz šole gre: izobražen in usmerjen!

JULIJ

V juliju izbruhne čas, ki ga čakamo Slovenci: vsi smo žejni na ves glas tam pod lipo v hladni senci.

AVGUST

Sonce greje, praži, cvre, žal se kože ne da sleči. Kdor sedaj na morje gre, v žep globoko mora seči.

SEPTEMBER

Jurčki skriti v gmajnicah gobarjem molijo fige, tisti v denarnicah pa gredo za šolske knjige!

OKTOBER

»Vse v jeseni dozori,« poje v polju prepelica: V kevdru družno z Janezom zelje tlači brhka Mica.

NOVEMBER

Vinogradniki povsod le dva glavna soda imajo. In kaj piše gor na njih? ZA DOMA in ZA PRODAJO!

DECEMBER

Zdaj prišel je tisti čas, ko so dolge gate v čisljih. Kdor obišče zimsko vas, vsak ima kolone v mislih!

Žito na 69. mestu med 200 največjimi v SRS

Leto 82 se poslavlja in radi se ozremo nazaj, malce z rahlo bolečino v srcu, ker smo starejši, malce z zaskrbljenostjo, ker nas teže jeklene zakonitosti gospodarskih gibanj. Pa vendar smo med 200 gospodarskimi organizacijami v Sloveniji, ki štejejo med največje, zasedli leta 1981 69. mesto. Te rezultate prikaže služba družbenega knjigovodstva za leto nazaj. No, tu nam je lahko toplo pri srcu. Leta 1983 bomo izvedeli, kje smo bili v letu 1982, po devalvaciji, boju za tuja tržišča, pomanjkanju sladkorja, pšenice in kakovovca, izostreni politiki investiranja, vseh bolečih predpostavkah torej, ki so kamen spotike. Pa vendar: še vedno smo v zlati sredini. Tam je najbolj »varno«, čeprav se nihče ne zaziblje v samozadovoljstvo.

Poglejmo dejstva: Pogoj za uvrstitev med 200 najmočnejših za leto 1981 za DO je bil, da je dosegla več kot 429 milijonov dinarjev dohodka, meril se je tudi po povprečnem številu zaposlenih, ki jih je bilo v Žitu 2311, po povprečno uporabljenih poslovnih sredstvih in po celotnem prihodu.

Tabela za Žito prikazuje, da smo imeli za 924.500 (izraženo v 000) din dohodka. Indeks dohodka v primerjavi z letom 1980 je znašal 134,9% (leta 1980 smo bili na 68. mestu).

Kdo je na vrhu? Prva je Iskra Kranj z 4.370.055 (izraženo v 000 din) dohodka in 9.557 zaposlenimi, na drugem mestu so Slovenske železarne – Železarne Jesenice s 3.035.707 in 6.633 zaposlenimi, tretji pa je ŽIV TAM, Maribor, z 2.870.348 din (oboje izraženo v 000 din) ter 7442 zaposlenimi.

In kje so sorodne »duše« iz agroživilske stroke? HP Droga Portorož je na 68. mestu z 946.893 (000 din) dohodka in 2311 zaposlenimi, na 72. mestu je HP Kolinska – Prehrambena industrija z 891.720 (000 din) dohodka in 1289 zaposlenimi, KIT Ljubljanske mlekarne so 4.658.463 (000 din) dohodka in 1380 zaposlenimi na 119. mestu. Skoraj smo pozabili na Emona Merkur, ki je z 800.593 (000 din) dohodka in 2302 zaposlenimi na 84. mestu.

No, Živilski kombinat Intes iz Maribora je z 592.416 (000 din) dohodka in z 1475 zaposlenimi na 132. mestu, Emona, Kmetijski kombinat Ptuj s 583.632 (000 din) dohodka in 1.665 zaposlenimi na 136. mestu, Mercator Velepreskrba Ljubljana pa je z 453.851 (000 din) dohodka in 1283 zaposlenimi na 187. mestu.

Vse kaže, da se nam ni treba bati bodočnosti, saj daje družba ob malce kasnem spoznanju vse več prednosti živilsko-predelovalni industriji.

Poslovni partner in telečja krača

Vsa omamljena od svetovljanskega sejmarskega duhá se opotekava z ljubko Žitoklasko z zagrebškega velesejma. Galanten germansko govoreč gentleman se zastrmi vanjo, pa v Poglajna, ki je tudi z nama, milo gleda, a se le odloči: za nadaljnje sodelovanje na področju arom in aditivov. Pri Šomboru zavijemo z avtomobilom Poglajna do pristrčne gostilnice, ki ima nad vrati obesek z merjaščevo glavo, kar pomeni, da imajo tod lovske specialitete. Germanski gentleman že čaka na pragu, vse tri je povabil, kaj je hotel; svetlolaska Žitoklaska je obkoljena. Kramljajoča omizja dostojanstvenih gostov cmokajo, trkajo, narčajo in žuboreče kramljajo. Na našo mizo romajo aperitivčki, pa kapljica, pa predjed in še glavna jed: tri gromozanske, rjavozapečene telečje krače, dandanes že stabilizacijski privid.

Žitoklaska in jaz-plaho odmaknjena, prisluhneva besednemu dvoboju med Poglajnom in germanskim gentlemanom. Iz klasične vljudnosti preideta k bistvom. Poglajen mu dokazuje, da živi na napačnem koncu sveta, v napačni deželi, v zgrešenem sistemu, da ga rešujejo slovanske rase, ki hodijo opravljati najnižja dela in sploh... Poslovni partner se nelagodno preseda. »Jawohl, jawohl, toda – varum vi od nas tražiti aditive in arome? Biznis ne poznati

granica. Granice smrt za biznis!»

Toda Poglajnu preusmeritev ne ustreza. Zdaj napade idejnofilozofsko nadstavbo poslovnega človeka, ki ga zanimajo drugi svetovi. Dokazuje mu, kako se mu duša suši, da v deželi mark ni nobene možnosti za spontan razcvit bogatega duha, da v krempljih kapitala proletariat usiha kot listje na jesenskem vejevju, da... postane zajedljiv, napadalen, žaljiv in telečji. Pri tem vsi štirje pridno zabadamo nože in vilice v božanske krače, jih zalivamo z nadbožanskim vinčkom in tu pa tam Žitoklaska milonemočno zavije z očmi k napadalcu, da naj ne muči uvoznika, ki je ravno v osmem krogu Poglajnovnega besednega peklā.

On pa nič! Z lovske stradostrastnostjo gloda idejno kost in telečjo, seve, dalje. Neuničljivo, kot da bi zasledoval plen.

Na srebrnkasti tasi ostanejo tri napol oglodane krače. Natakariča jih hoče odnesti. Poglajen ji sunkovito prestreže namero, naroči polivinilasto vrečko, strpa vse tri kosti vanjo, jo obesi na stol z izrezljanim srčkom in pravi: »Za mojega psa, veste, čistega foxterierja imam. Nor je na pečeno teletino.« In natakariča zadeva ob binglajočo vrečko, ko nosi neideološke pečenke in vino drugim gostom. Poslovnemu partnerju se naseli v kotichek ustnic droben smehek.

Razvitje sindikalnega prapora DO Žito

Ribniški oktet, v katerem je združena ubrana spevnost, pred proslavo v tozd Mlini

Žitova gostja na proslavi je bila Marija Fedran, sekretar v občinskem svetu ZS Ljubljana Moste-Polje

V počastitev Dneva republike smo v DO Žito Ljubljana razvili tudi sindikalni prapor, simbol delavske enotnosti in povezanosti. V svečanem govoru, ki ga je imel predsednik delavskega sveta DO Žito, Gregor Breznik, smo se spomnili težkih dni, v katerih so nastajale vrednote naše revolucije in za katere se v povojnem času borimo pod zastavo samoupravljanja. Ob tej priložnosti je zapel tudi Ribniški oktet, ki nas je z zanosno in virtuosno zapeto slovensko pesmijo in pesmijo jugoslovanskih narodov navdal z občutkom pripadnosti in vznešenosti. Učenci osnovne šole Jožeta Moškriča so z recitalom podkrepili daljno revolucionarno izročilo in dali proslavi nadih svežine. Prijateljski večer delavcev Žitovih tozdov je tako dobil svečano obeležje.

Predsednik delavskega sveta DO Žito, Gregor Breznik in Mari Medved, predsednica konference OOSZ DO Žito sta razvila prapor in ga izročila praporščaku Rudiju Cedilniku

Kaj čaka tehnične obrate?

Milan Šeškar

Uredništvo Glasnika je naprosilo novega vodjo TO, da se nam predstavi, kar je prijazno storil. Prvega oktobra 1982 sem prevzel dolžnosti direktorja tozda Tehnični obrati. Ta tozd je eden manjših v DO Žito, vendar ima kljub temu dovolj velik pomen za njeno nemoteno obratovanje. Kar je bilo nekdanje dobro, oziroma kaj je sedaj dobro ali slabo, o tem ne bom pisal. Mislim, da je pomembno, kaj bo, kaj naj bi bilo naprej.

V celoti se strinjamo z dogovori v Bohinju in z razvojno potjo, ki je bila tam načrtovana. Edinole v taki smeri je mogoče najti smisel obstoja Tehničnih obratov. Moj namen je: združiti vse delavnice, seveda v mejah možnosti, tako, da ne bi bila prizadeta proizvodnja. Samo združene delavnice predstavljajo tolikšne zmogljivosti in tudi strokovnost, ki bi ustrezala potrebam DO. V takšnih močnejših Tehničnih obratih je mogoče misliti na razvoj in na organizirano delo, kjer beseda PLAN ni samo beseda – na papirju.

Prizadevali si bomo, da bodo zmogljivosti v TO v glavnem izkoriščene za tozde v DO Žito. Organizirali si bomo tudi tiste

Milan Šeška, novi direktor Tozda Tehnični obrati

dejavnosti, ki jih sedaj še nimamo, vendar so delovni organizaciji potrebne. Prav tako bomo tudi, če bo to potrebno, povečali sedanje zmogljivosti, izboljšali njihov način dela in tehnologijo. Z eno besedo – naredili naj bi korak naprej, kar je sedaj že skoraj nujnost.

V kovinski stroki je raven TO padla na raven splošnega ključavničarstva. Redko je delo strojnega remonta. Prav tako je strojna opremljenost neprimerena, saj so že samo v TO kar tri strojnice in en sam rezkalni stroj. Če pa upoštevamo še druge delavnice, prevladujejo le

strojnice. Zmogljivosti strojerej niso usklajene. Zato smo prisiljeni iskati usluge struženja zunaj Žita.

Tudi avtomehanična delavnica ni dovolj opremljena, da bi lahko opravljala storitve na določeni kvalitetni ravni.

Velik problem je prostor, ki ga povsod primanjkuje. V letu 1983 so predvidene nekatere predelave in selitve. Tako naj bi združili vso strojno obdelavo, organizirali bi remontno skupino strojnih ključavničarjev v posebnem prostoru, prav tako tudi elektro delavnice. Prostor bi pridobili z zmanjšanjem skladišča in spremembo namembnosti prostorov, ki sedaj niso polno izkoriščeni. Rešitev je treba iskati tudi za avtomehanično delavnico.

Mislim tudi na izdelavo enostavnih naprav, priprav in strojev, za potrebe DO, po predhodnih dogovorih s posameznimi tozdi. Dela v bodoče je veliko, pozabiti pa ne smemo na odnose v tozdu. Mislim, da je potrebno, da se izboljšajo, da se tozdi bolj poveže, ne pa da so obrati vsak zase svoja enota, ki ne čuti povezanosti v tozdu. Na tem področju čaka družbenopolitične organizacije velika naloga. Truditi se bomo morali, da bomo dvignili Tehnične obrate na takšno raven, ki bo ustrezala obsegu in zahtevnosti vzdrževanja opreme v DO Žito.

DE pekatete zaslužile 50 000 dolarjev

Delovna enota tozda Pekarne Ljubljana Pekatete je dobila za svoj izvoz testenin v letu 1981 – v sodelovanju z Emono lepo vsoto 50.000 dolarjev. Konverzija je postopek spreminjanja kilirinske valute v konvertibilno – preprosto: rubljev v dolarje. Ti dragoceni, povsod iskani dolarji bodo v veliko pomoč tozdu Pekarne. Porabiti jih nameravajo za nakup rezervnih delov v Italiji, saj jih v Jugoslaviji ne izdelujemo. Marsikak del pa bodo naredili vzdrževalci Žita sami, v povezavi s tozdom Tehnični obrati. Poleg Pekatet, ki nameravajo porabiti od te vsote okrog 25.000 dolarjev, bodo v tozdu ta denar potrošili tudi za obraz zmrznjene prehrane in za drugo.

Plan dosežen in presežen

Devetmesečni plan so presegli s 104,43%. Glede na enako obdobje v letu 1981 pa znaša indeks 109,73%. Poglejmo nekaj 'suhih' števil: V devetih mesecih so proizvedli skupno 2.642.547 kg testenin, od tega 1.034.862 kg dolgih in 1.263.495 kg kratkih, zvitih je bilo za 344.190 kg. Do konca letošnjega leta nameravajo narediti 3.800.000 kg testenin, čeprav jih je plan predvideval 3.600.000 kg. To

pomeni, da bodo naredili 200.000 kg več, kot so predvidevali, je povedala Regina Trobec.

Vse kaže, da so uspešno zaključili poslovno leto, stabilizacijska pomagala, kot je pomanjkanje mesa, pa mečejo ugodno luč na testenine. Še ugodnejšo luč oziroma svetlo bodočnost pa bi morala pokazati kvaliteta mok, ki je zdaj šibka. Če samo pomislimo, s kakšno konkurenco se srečujejo Pekatete v Evropi in recimo, v Kanadi, bi se lotili tudi investicije za izgradnjo sušilnice pšenice. Vemo, da je bil letošnji delež slovenskega kmetijstva okrog 10.000 ton pšenice, ki je v Žitovih silosih. Vemo pa tudi, da je moramo mešati z drugo, bolj suho, z ne na silo in na hitro požeto pšenico (v slabih vremenski pogojih). Tiste pšenice, na katero smo navajeni iz Vojvodine, pa letos bolj malo pridelajo, saj je znan pogoj: dajte nam 100 dolarjev udeležbe pri toni zrna! Dolaromanija se odraža tudi pri polžkih in špagetih in ribani kaši itd., po polževu dosegamo boljše kvaliteto, vse mogoče forume kličemo na pomoč, da se sporazumemo, da je edina veljavna valuta pri nas – dinar. Tako se peki in testeninarji vrte v labirintu deviznih mehanizmov in včasih nimajo v skladiščih niti dveh ton moke na zalogi. Rekordni pridelek pšenice letos in resolucije jim pri tem nič ne pomagajo.

IZ OTROŠKE BELEŽNICE

Parna Pekarna Peče Preste Po
Pet Par. Pa Pride Policaj, Pa
Prepove Peči Pekom Preste Po
Pet Par. Pek Poslušaj. Potem
Peče Pek Preste Po Petdeset
Par.
Pa Pride Policaj: Po Petdeset
Par? Pravi.
Pek Prikima: Podražitev Parel!
Pojasni.

Triglav – Gorenka na poti v novo leto

Jože Vidic

Izhajajoč iz srednjeročnega plana 1981–1985 stopamo v leto 1983 z vrsto nejasnosti. Zaradi izredno zaostrenih pogojev gospodarjenja, ki izhajajo iz resolucij občine, republike in Jugoslavije za leto 1983 in zaradi nejasnosti v pogledu zagotovitve deviznih sredstev za uvoz potrebnih surovin in reprodromaterialov iz uvoza, kakor tudi domačih surovin, embalaže, energije itd., so planske zadolžitve, ki jih posredujemo v tabelah, izredno težke. Zato se bomo morali tekom leta stalno prilagajati možnostim proizvodnje, kar neposredno vpliva tudi na organizacijo proizvodnje, zlasti pa tudi na finančni efekt proizvodnje in seveda na produktivnost dela.

Dobro organizirane in finančno uspešne so lahko le tiste proizvodnje, za katere imamo ustrezne surovine, reprodromaterialne, embalažo ter energijo in, seveda, tudi pravilno oceno. Že v letu 1982 je razkorak med cenami energije, surovin, reprodromaterialov, embalaže in prodajnimi cenami takšen, da ne zagotavlja normalne razširjene produkcije in se bo ta razkorak z ozirom na poznane ukrepe v letu 1983 še poglobil. Zato bomo morali v letu 1983 posebno pozorno spremljati vsak strošek, ki nastaja v proizvodnem procesu. Bistveno bomo morali spremeniti navade do dela, do

Ob otvoritvi nove Emonine (konkurenčne) trgovine na Šmartinski si je ta mamica izbrala prav Gorenjino čokolado

surovin, do energije, do prevozov, do dela v tehnologiji, do dela v administraciji itd. Izhajajoč iz analize poslovanja v devetih mesecih leta 1982 ugotovljamo, da nam v nekaterih proizvodnjah produktivnost pada, v nekaterih pa imamo še možnosti, da jo povečamo. V letu 1983 bo še več premeščanj po potrebah kot v letu 1983, kar je sicer

zelo neugodno za sodelavce, vendar se temu ne bomo mogli izogniti.

V letu 1983 si zadajamo v naši TOZD pomembno nalogo, to je preselitev proizvodnje čokolade in mehkega peciva v novozgrajene proizvodne prostore, slaščičarno Jesenice pa bomo preselili v proizvodne prostore mehkega peciva v prizidek pe-

karne. To nalogo smo si zastavili, da bi tako lahko ustrezno organizirali vse proizvodnje v Rožni dolini v Lescah in s tem dosegli boljše finančne efekte. Vodstvo delovne organizacije je skupno z Razvoj – inženiringom, na osnovi »Izvajalske naloge po poslovnih funkcijah« skupno z nami odgovorno, da to preselitev realiziramo.

Poleg naštetih problemov vedno bolj izstopa vprašanje likvidnosti v naši TOZD, po predvidevanjih se bo to vprašanje v letu 1983 še bolj zaostri, zato bo racionalno gospodarjenje z denarjem (optimalne zaloge) moralo biti prisotno pri vsaki nabavi vseh materialov, ki nam vežejo obratna sredstva.

Investicijsko vzdrževanje neposredno vpliva na dohodek TOZD. O vseh vlaganjih iz investicijskega vzdrževanja se moramo sproti dogovoriti in jih šele nato realizirati.

Opredeljene planske zadolžitve ne bomo mogli realizirati, če ne bomo rešili pridobivanja deviznih sredstev na ravni delovne organizacije in z lastnim izvozom TOZD, saj TOZD za reševanje te problematike postaja premajhna. Zavzemamo se za intenziviranje procesov integracije celotne delovne organizacije Žito v nek večji živilsko-prehrambeni kompleks, s čimer bi si lažje zagotovili določene osnovne surovine in potrebna devizna sredstva.

Pričakujemo, da bodo samoupravni organi, politične organizacije in strokovni sodelavci vsak na svojem področju vložili maksimalne napore, da dosežemo s planom postavljene cilje in da zmanjšamo s planom predvidena porabljenega sredstva.

Mar peš do strank in bencina?

Sodoben trgovski potnik, ki ni zajet v 8. člen UREDBE O OMEJITVI PROMETA Z MOTORNIM BENCINOM IN PLINSKIM OLJEM, je na tem, da svoje stranke obišče – na konju, peš, s kočljo, z avtobusom ali – po telefonu. Zakaj gre? Ta, osmi člen, ne navaja dveh besed, ki bi nam prihranili mnogo hude krvi; TRGOVSKI POTNIKI takoj za besedo kurirji. Navedimo ga:

»Zdravniki, patronažne sestre, veterinarji, inšpektorji, kmetijski pospeševalci, gozdarji, delavci PTT organizacij, kurirji (tu manjka TRGOVSKI POTNIKI!) in drugi delavci, ki za opravljanje dejavnosti organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije ali skupnosti oziroma nalog organa uporabljajo lastno vozilo, so upravičeni do bonov za nabavo goriva v količini do 80% porabljenega goriva v istem obdobju v letu 1981, v skladu z določbo 3. člena o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za nabavo plinskega olja in motornega bencina.« Tako zakon. Kako življenje? Kaj menijo trgovski potniki v Žltu?

»Nove artikle lahko prodajamo le še – po telefonu, Zmanjkalo nam je bencina! Po odročnih krajih ne moreš hoditi peš, z vlakom ali avtobusom, saj pelje enkrat na dan, pa tudi vzorcev, koledarjev, vsega ne moreš nositi na grbi kot Ribničan Urban suho robo. Zavedati se moramo, da od našega dela v marsičem zavisijo plače 2073 delavcev v ŽK Žito, saj si ni mogoče misliti tovarne, ki proizvaja brez potnikov, ki prodajajo. V skladiščih tudi zaradi pomanjkanja bencina rastejo zaloge »mrtev kapital«, kupci pa hočejo zlasti nove artikle – vzorce v večjih količinah, zlasti še, ker spet nimamo denarja za televizijsko, radijsko in drugo reklamo, ki bi nam utrla pot.

Namesto 80% od lanske porabe bencina dobi tak naš potnik le 60%, toliko kot vsak »navaden« državljan, katerega kruh ne zavis od bencina in se lahko vozi v službo z mestnim avtobusom. Naši potniki pa prodajajo po vsej Jugoslaviji in to OSNOVNE ŽIVLJENJSKE ARTIKE; HRANO.

Dome(n)jeni aforizmi

Ivan Cimerman

Glasba ne pozna meja, če so cariniki gluhi.

★ ★ ★

Če nosiš svojo ljubico v srcu, si na meji ob milijon din.

★ ★ ★

Vse so mi pobrali, le ljubezen do domovine sem pretihotapil čez – v srcu.

★ ★ ★

Za omejene je meja večno zaprta.

★ ★ ★

Kdo bo ocarinil vodonosne oblake, ki jih veter nosi iz Saharske v Havajsko deželo?

★ ★ ★

Inozemski smučarski Olimp je bil nekoč rezervat za bogove, zdaj se vozijo nanj zasebniki preroki z žičnicami.

★ ★ ★

Mislil sem, da imam omejenega sina, pa mi je pod temelje prigarane hiše podtaknil neomejeno demokracijo.

★ ★ ★

CARINIK: »To pa presega vse meje! Tri milijone boste plačali.«

★ ★ ★

Živim mrtvecem dovolijo grobarji, da delajo revolucijo v njihovem žepu.

★ ★ ★

Na neomejenih poljih je carinik – lenoba.

★ ★ ★

Najnevarnejši so tisti mejaši, ki nosijo dinamit v glavi.

★ ★ ★

Ponte Rosso (Rdeči most) so v Trstu prekrstili v Ponte dei sospiri (Most vzdihlajev).

Gledališče ni privilegij izbrancev

Bodoči znanjci vzljubijo slovensko besedo ob dobri knjigi, nato lutkah in naposled – v gledališču. Pomoč...

V človeku je neke vrste lakota, ki ga žene, ko poteši osnovno, telesno lakoto. Ta druga, višje vrste lakota pa je lahko podedovana, največkrat pa je pridobljena, privzgojena. Oglašja se, kadar te puhlice vsakdanjosti izgledajo iz votlosti, ko si truden od večno istega javnega in zasebnega stokanja nad neurejenim svetom, pomanjkanjem dobrin ali plemenitega človeka; ko nimaš nikogar, ki bi bil s tabo dober, nežen, zaupljiv; ko se ti izmikajo prijatelji in te zajame otožnost ali ko moraš začeti sredi življenja novo, še neprehajeno življenjsko pot.

ELEKTRONSKA TELEFONSKA CENTRALA E PA BX 300, naj sodobnejša

V letu 1983 se nam obeta zgovorna novost: od sedanjih 32 preidemo na 54 telefonskih linij. Zmogljivost hišne centrale pa se bo povečala od dosedanjih 100 na 200 števil. Poleg tega bo obstajala možnost, da povečamo število internih zvez na 300.

Uradna prošnja, ki smo jo iz Žita naslovili na Podjetje za PTT promet, se je glasila: »Naslov prosimo, da za potrebe DO ŽK Žito rezervira 100-parni TT kabl ob polaganju novega TT kabla v okolišju Novih Jarš v letu 1982.«

Pri Iskra Commerce smo glede na naše potrebe po internih in zunanjih linijah dobili neobvezno ponudbo in ustrezno dokumentacijo za elektronsko telefonsko centralo E PA BX 300. Ta centrala ima od začetnih 18 do končnih 36 istočasnih javnih zvez z možnostjo 317 internih priključkov in možnostjo kombiniranih blokad izhodov v javne zveze.

Cena te centrale znaša 2.500.000,00 din, montaža 400.000,00 din, sedanjo centralo pa nameravamo prodati za 300.000,00 din. Vrednost investicije bo tako znašala okrog 2.600.000,00 din. Kot smo že zgoraj omenili, bomo izkoristili to centralo tako, da bo ostalo okrog 25% zmogljivosti v rezervi.

Izbereš si slikarsko razstavo, poiščeš dobro knjigo, greš na koncert zabavne ali resne glasbe, napotiš se v gledališče. Resda te drži v svojih kleščah televizija, ta velika sodobna diktatorica, toda zdi se, da se je v zadnjih dveh letih utrudila in ponavlja svoj program po večkrat, sega v 'bunkerje', po prastarih filmih, kupuje nadaljevanke, ki so najbolj poceni za nekonvertibilni dinar – in predvsem si zaželiš med ljudi, na ulico, v velike, svetle dvorane, kjer srečuješ znance in somišljenike.

Greš v gledališče, ki ima običajno za abonente program sestavljen iz klasičnega ter sodobnega sveta. Presunejo te usode na odru, poistovetiš se z njimi, podoživiš velike umetnine in iz živ časa, dobi, ki jo živiš.

Mestno gledališče ljubljansko je tudi letos pripravilo šest odskih del za delavce iz kolektivov, poleg drugih abonmajskih redov. Če preletimo tematiko teh šestih del, vidimo, da niso zgolj težke, tragične, filozofske razmišljujoče, kot smo pripravljene takoj izreči sodbo. Ne, med njimi je dovolj humorja. Sestavljena Žarka Petana Obrekovalnica je polna satiričnih bodic; kogar zanimajo študentska gibanja in iskanja generacije velikih študentskih gibanj v letih 1968–1972, si bo ogledal politično grotesko Hrvata Iva Brešana Hudič na filozofski fakulteti. Italijan Carlo Goldoni nam ponuja komedijo Grobijan, nekako 'pivsko ljudsko igro' ki se raz-

plete na Münchenskem Oktoberfestu in govori o preprostih, nam podobnih ljudeh, nam nudi delo Ođona von Horwatha Kazimir in Karolin. Za »pravo« drama lahko proglasimo Antigono Dominika Smoleta, ki sicer posega na antični dvor, najde pa mnogo sorodnega z agonijami in strastmi sodobnega, današnjega človeka, ki je prav tako podvržen zakonom in oblastem. Anglež Arnold Wesker nam bo predstavil igro Caritas, govori o lepem dekletu, ki se odreče mamilo sveta in postane puščavnica in kot pravi napoved, ki posega v jedro krščanske nesmiselne samoopovedi: »Toda leta tečejo in Christine le spozna, da razodetja ne bo, vendar cerkev ne dovoli prekinitve puščavništva.« Povedati je še treba, da je to igro zrežiral eden največjih živečih slovenskih pisateljev Andrej Hieng, ki je nedavno izdal knjigo Obnebeje metuljev, enega izmed vrhov slovenske povojne proze. Tako stojimo pred vrati novega leta in ni potrebno, da zavijemo ravno na abonmajsko karto v Talijin (boginja gledališča) hram. Vem, vem, eni raje zavijejo v Tavčarjev ali drug, vinski hram. Toda, če že ne drugače: vsaj zablodijo lahko v tega, drugega, in ko se bodo enkrat odžejali duhovno, jih bo minilo tudi mnogo telesne žeje, ki je ni mogoče pogasiti samo na en način. Tudi žeje imamo več vrst, kot je več vrst živih bitij na tem planetu. Nam, dvonožnim pravijo: najvišje razvita. Ali smo res? I. C.

Krofi so vse bolj priljubljeni za Kočevarje; ej, predpust, vsak dan si tu!

Kočevska pekarna razširila delokrog

Od otvoritve nove Žitove pekarnice v Kočevju, ki je bila 3. 10. 1981, je minilo dobro leto. Spomnimo se pisanja o besedah sreče in olajšanja, ko so se preselili po desetletnem prizadevanju in štednji v sedanjo lepoto – iz stare grajske konjušnice, ki je delovala strašljivo kot srednjeveški film o grajskih, drakulskih duhovih. To je osišče: občutenje novega, lepega, ki ga ob ekonomskih zakonitostih in računih tako radi zanemarjamo, pa je poleg velike marljivosti in novega strojnega parka, ob enakem številu zaposlenih, pripomoglo k uspehu, ki ga beležijo v letošnjem letu. Ne le v pekarstvu, viden je napredek tudi v slaščičarstvu. Poleg tega, da sami poravnajo svoje velike anuitete in ne 'visijo na grbi tozdu', so dosegli še več: ob koncu leta beležijo okrog tristo starih milijonov v dobro. To pa je ob večnem stokanju o obdobju kriz vzpodbudno.

Vodja slaščičarne Vida Škoda ve povedati, da so letošnje leto zelo uspešno zaključili. Tako kot v stari slaščičarni, jih tudi v novi dela pet delav. K pecivu, ki so ga takrat pekli, so zdaj dodali še nekaj artiklov. Potrošnikom nudijo zelo iskane torte (po naročilu), kekse, kremšnite, krofe...

V povezavi s tozde Tehnični obrati, točneje z njihovim obratom plastike na Vrhniki, ki ga vodi Jule Kratochwil, so začeli osvajati tržišče s pecivom, ki ga embalarajo v plastiko. Pri tem opažajo mnogo več naročil, saj dobe kupci njihove izdelke v trgovinah s prehrano in samopostrežnih trgovinah. Tako prodajajo tudi slano pecivo in čajne zvezdice. Krofe embalarajo v kartone, po dvajset v vsakega.

Kočevska regija ni majhna

Njihove sladkosti okušajo kupci od Kočevske reke, Ribnice z okoliškimi vasi, do krajanov ob Kolpi, ki meji na Hrvaško, Loškega potoka in še kje. Delovni čas deklet, moškega nistem opazil, je dopoldanski. Ko mi tov. Vida Škoda pripoveduje, ne brez ponosa, o uspehu, ji uide ljubelek izraz SLOVENSKI IZVOZ. Pri tem ima v mislih dinarsko valuto, širši kočevski brevir, na katerega zdaj pošiljajo izdelke, poprej so v glavnem oskrbovali ožje Kočevje z okolic.

Za primerjavo s 'stari' letom 1981 z minevačim 1982 so v enem mesecu leta 1981 imeli za 30–38 milijonov (starih) din realizacije. V novi pekarni letos pa se ta številka suče v razponu od 41, 51, tja do 63 milijonov. To pomeni mnogo več dela, izdelkov, za okrog 20–25%, pri enakem številu zaposlenih. Ker pa naročila sezonsko zelo nihajo, še ne vedo, če bodo morda zaposlili še eno slaščičarko.

Za 20% več kruha v letu 1982

Pekarstvo, njihova osnovna dejavnost, se je prav tako razmahnilo. Zasebni pek v Ribnici z otvoritvijo nove Žitove pekarnice ni ob kruh, ljudje – nasprotno, radi iščejo ročno izdelani kruh, poleg industrijskega, saj ima le – ta nesporne odlike. »No, ko

smo začeli z Žitovo kočevsko pekarno oskrbovati še Ribnico,« je dejal vodja pekarnice, Dušan Tošaj, »se nam je povečala proizvodnja skoraj za 30%. Če spet primerjamo indekse plana za leto 1982 in 1983, vidimo, da je porasta za okrog 25%.« To smelost planirajo ob dveh Termotehnikinih pečeh z zmogljivostjo 1200 kosov na uro.

V pohvalo novogoriške tovarne Gostol je treba povedati, da je nova peč tipa 'burja' odločno prestala preizkušnjo in da je od otvoritve pa do konca leta 1982 brezhibno delovala. Kot vse kaže, se bomo odslej povsem naslonili na domačo pekarsko opremo, saj o devizah vemo bolešno resnico in uvoza ne bo. Temu se pravi: ohraniti tradicijo, saj so opremo za prve Žitove pekarnice izdelali prav jugoslovanski strokovnjaki (Gostol in TEB iz Zagreba in drugi) in po evropski uvozni drznosti spet merimo svoje, domače moči. Sicer pa: če pogledamo, v kolikere dežele izvažajo Gostol, se bo ob izglajevanju nekaterih reklamacij morala najti skupna pot naprej.

Kočevska pekarna je naredila v oktobru 1982 178 ton kruha in peciva ali 6840 kg na dan, od česar je 500 kg peciva. Oktober je tudi mesec, ko so začeli dodatno oskrbovati še Ribnico.

Vse lepo in prav, toda: skladišče je borno opremljeno

Načrtovalci nove pekarnice so pri skladišču spregledali nekaj reči, vedo povedati prevozniki, še sami smo si vse ogledali. Za zimski čas še vedno ni strehe, pod katero bi parkiral kamion, ko razklada. Spremljevalcu kaplja dež ali sneg za vrat. Tla v skladišču so kmalu po otvoritvi razpokala: pretanka cementna glazura za veliko težo tovornih vozičkov. Skladišče je zelo nizko in hitro polno. Dodatke k moki nosijo 'peš' navzgor. Ni (še) lifta. Iz kleti je treba prinesiti še marsikaj – v naročjih.

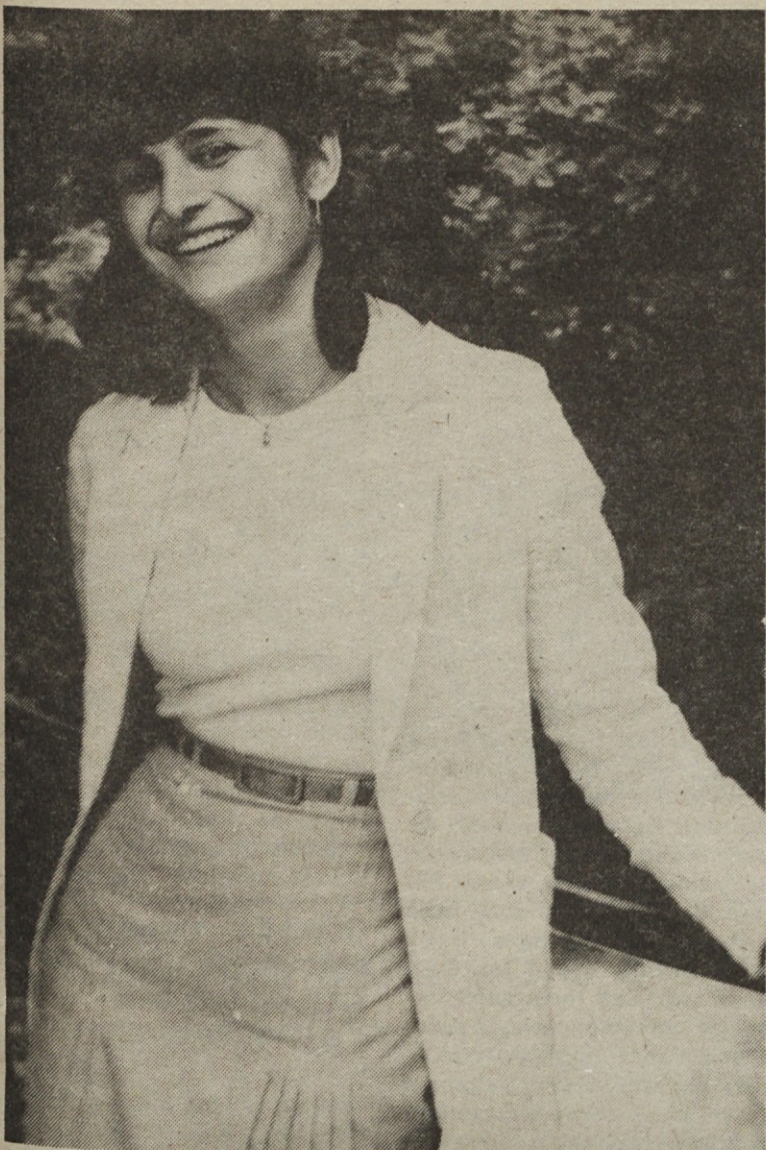
Viličarja posodi – sosed!

Zamislite si: pripelje kamion, poln moke, v kočevski pekarni pa ni nobenega viličarja, dvigala za palete. Drvijo k sosedu, enemu ali drugemu. Kemična tovarna je zelo oddaljena, agrososed je 100 m daleč, in če sosed sam rabi viličarja! Kaj torej: spremljevalec šoferja lepo vreče na grbo – in jih eno za drugo pretovori na staroveški voziček 'rudel', če ne – morajo vsi nekaj ur čakati, da bi sosed posodil viličarja.

Temu je treba narediti konec! Od tistih letos trdo prihranjenih dinarčkov bo delavski svet tozda Pekarne Ljubljana gotovo za leto 1983 odobril enotonskega viličarja!

To si sila marljiv kolektiv tudi zasluži in še spremljevalci z Vira ali Centralnega skladišča na Šmartinski. Rad bi poznal nekoga, ki bo ob dveh voznih z nosilna plečih 14 ton moke. Dedek Mraz jih bo gotovo rešil teh bremen, v to smo prepričani in z večjim veseljem bodo izpolnili smelo zastavljeni plan za leto 1983. Pa srečno!

Ivančič Ljudmila, vodja slaščičarne na Rakeku – je nekaj v njihovih slaščicah, kar priteguje sodelavce in kupce.

Slaščice z Rakeka

Ivančič Ljudmila

Majhna delovna enota smo, tu, na Rakeku pri Postojni. Na prvi pogled bi lahko rekla, da smo skoraj odrezani od Kombinata. Pa vendar ni tako! Čeprav nas je malo, smo vendarle sestavni del Žita in prispevamo s svojim delom – z našimi slaščičarskimi izdelki k boljšemu asortimanu. Spadamo pod Tozda Pekarna Vrhnika. V tej smeri se tudi odvija druga stran našega dela – samoupravljanje. Seje naših samoupravnih organov potekajo na Vrhniki. Potrebna je torej naša udeležba. Drugače pa smo povezani s telefonom in z vozniki. Občasno nas obišče tudi tov. direktor, ing. Košak. Na ta način rešujemo probleme, ki

jih v zadnjem času ne manjka. Vse težje nabavljamo embalažo in surovine, a tu je pekarna, ki nam vseskozi pomaga. Zato v letošnjem letu ni bilo večjih zastojev v proizvodnji.

Naj na kratko opišem začetek naše proizvodnje: Ko smo se z integracijo leta 1974 priključili Žitu, so bile na Rakeku trgovina, pekarna in zelo majhna slaščičarska delavnica. S proizvodnjo peciva in keksov smo zadovoljili le našo trgovino na Rakeku. Ko pa se je kmalu zatem peka krhka preselila na Vrhniko, smo začeli proizvajati slaščice v prostoru prejšnje pekarnice. Od dveh zaposlenih v slaščičarni smo

prešli na pet, toliko nas je še danes.

Omeniti moram še trgovino z dvema zaposlenima. V času bolniške ali dopustov si pomagamo med seboj, tako je trgovina nemoteno odprta. Tudi naša proizvodnja se je precej povečala, saj sedaj zalagamo notranjsko območje.

Brez naših pridnih deklet pa delo ne bi potekalo tako, kot je treba. Če zahteva naročilo nočno delo, ga opravimo tudi ponoči. Vendar v zadnjem času opažam, da tudi naš trud več ne zadostuje. Ko preyerjamo naše poslovne uspehe, smo slabe volje. V letošnjem letu pričakujemo – izgubo. »Zakaj se to dogaja pridnim?« se sprašujemo.

Prvi problem so cene. Imamo zelo nizke cene naših izdelkov. Ne morem razumeti, da se lahko surovine podražijo tudi za 100%, nam pa so odobrene največ 20% podražitve – pa še na te moramo čakati do srede leta.

Drug problem je naša delavnica. Skoraj vse delo je še ročno. Stavba je stara. Za prostore plačujemo najemnino. Tako je skoraj nemogoče povečati proizvodnjo, čeprav bi morali stremeti za tem, saj je samo razširjena reprodukcija zdrava za naše gospodarstvo.

Omenila sem nekaj problemov, ki nas tarejo.

KDAJ BO TUDI SLAŠČIČARSTVO ZDRUŽENO?

V zadnjem času, ko smo pričeli združevanju pekarstva in drugih sorodnih panog, bi bila tudi jaz za združevanje slaščičarstva. Vendar le pod določenimi pogoji. Cene naših proizvodov naj bi bile po Sloveniji približno enake, pa tudi osebni dohodki slaščičark so še vedno prenizki. S to mislijo naj zaključim prispevek.

VSEM DELOVNIM LJUDEM V KOMBINATU ŽELIM OB TEJ PRILOŽNOSTI SREČNO IN PREDVSEM USPEŠNO NOVO LETO 1983!

Trgovski potnik – novator ...

Ivan Cimerman

Ob koncu leta zapišimo nekaj pomembnih dejstev, ki kažejo na mrežo, v kateri so naši trgovski potniki, 29 jih je za Žito, od tega 11 za Slovenijo, ostali pa za druga jugoslovanska območja. Ta mreža je silno občutljiva, kot pajkova, in radarsko zaznava utripe na tržišču. Doslej smo jim vse premalo prisluhnili. Zanimiva so nekatera dejstva o letošnji prodaji, ki so jih razkrivali na svojem sestanku in se do konca leta niso predručila, spremenila. Ko se potnik znajde na sestanku, kjer preverjajo, koliko je prodal na kakšnem področju, se počuti zelo neugodno. Če je dosegel, na primer, en potnik pri prodaji bonbonov indeks 100% v primeri s planom, preprosto pomeni, da je prodal toliko, kot so v tozdu planirali. Takoj se zastavi vprašanje: Zakaj pa ostali potniki niso prodali toliko kot on?! In klobčič se odmotava: najprej izve, kaj imamo na zalogi, katere artikule. Če jih ni, jih bo prodal nekdo drug. Primer: že eno leto ne oskrbujemo s pšeničnimi mokami Reke in Opatije. Trgovci iz teh mest so kupili moko iz Vojvodine, ker je Žito ni imelo,

»TRŽIŠČE JE POSTALO NORIŠNICA,« je izjavil eden izmed potnikov. »Zdaj pa se obnašaj v norišnici kot normalen človek!« Ljudje kupujejo po devalvaciji nemogoče reči.

V kašče kopičijo zaloge kot hrčki pred zimom! Mlinotest, Mercator, Merx in Intes tudi ne držijo križem rok.

Za hrustavček so bile pripombe, da je na Dolenjskem krompir poceni, krompirjeva moka pa predraga in zato prodaja zaoztaja.

Čokolada, hit leta

Skoraj vsi potniki so si bili edini, da jim prodaja šepa zaradi pomanjkanja čokolade. To čutijo tako v prodajalnah v centru Ljubljane (Vodnikov trg, Gradišče) kot tudi po širšem terenu. Predstavniki Gorenjke, tov. Janez Ferjan je povedal, da dobivajo potniki čokolado po določenem ključu, vsaka trgovina je dobi določeno količino. »Za 60 kilogramov čokolade lahko prodam 1 tono bonbonov,« se oglasi potnik. »Ker je nimam, vskoči potnik iz Emone ali Merxa, vse jim da, jaz pa tudi ostale-

Ena najlepših Šumijevih embalaž, izdelek tozda Razvoj – inženiring

poleg moke pa so kupili še testenine. Tako se vrinja konkurenca (v Kočevju, Novem mestu), ki prodaja moko samo pod pogojem, če od njih kupijo tudi testenine. Trgovski potnik je zastavil vprašanje: Zakaj so pripeljali testenine v Novo mesto šele 12. dan po naročilu? Prav tako je bilo boleče vprašanje: zakaj so na 300 kg testenin čakali v Bohinju 1 mesec? Te trgovine so resda 'majhne' in posebej se tako male količine ne splača peljati na Gorenjsko.

Zastavlja pa se drugo vprašanje: Zakaj ne bi pripeljali v osrednje skladišče v tozdu Triglav – Gorenjka, ki ga imajo zakupljenega Murka in drugi – iz ljubljanskih Pekatet nekaj ton in jih vskladiščili tam, saj smo Žitovci, ne? Iz Lesc do Bohinja pa bi zlahka pripeljali teh 300 kg s kombijem, ki oskrbuje s kruhom in pecivom Jesenice, Tržič, Radovljica... In jedro? Denar! Tozda Pekarna Ljubljana, DE Pekatete naj plačajo tozdu Triglav Gorenjka skladiščenje testenin? Koliko?

No, v tozdu Mlini so te dni v Centralnem skladišču sprejeli v brezplačno skladiščenje dokaj ton testenin DE Pekatete, ker jih niso imeli kam spraviti, saj imajo že polne hodnike,

ga ne morem prodati.« »V savinjskem kotu in Dravski dolini so dejali: Ne hodi več k nam, ker nimaš čokolade, zato tudi peciva ne bomo kupili!« meni drugi. Čokolada je torej ključni artikel in če ne bomo kmalu rešili vprašanje kakavovca in uvoza, bo porušeno celotno prodajno ravnotežje v testeninarstvu, mlinarstvu in konditorstvu. Ta nujnost je tem večja, ker bomo kmalu dobili tudi stroje (iz Avstrije), čeprav rahlo rabljene, za načrtovano Gorenjko. In že smo v drugi mreži deviznih pajkov in najbolj boleči točki te dobe: devizni bilanci in izvozu.

Konkurenca po tihem nudi boljše pogoje

Trgovina je deklica za vse in kdor prej pride, prej melje, to ve vsak otrok. Pa vendar niso imeli naši trgovski potniki razen vzorcev – katerih otroci mnogokrat niso bili na zalogi – nobenih dodatnih možnosti, da bi pritegnili kupca, pa tudi drugih, denarnih ugodnosti mu niso mogli nuditi, recimo – boljše marže, višji rabat. Ta dejstva so neizprosna, kot je bila letos po žetvi neizprosna zahteva proizvajalcev pšenice, da naj jim damo 100

Nadaljevanje na 10. strani

Kdo je vučko?

To je maskota, zaščitni znak olimpijskih zimskih iger, ki bodo v Sarajevu leta 1984. Ljubitelji risank se bodo ob tem liku spomnili na marsikoga: na Pluta, delno na Pink Panterja. Nehote imaš vtis, da so že znane figure prišle do nekakšne sinteze, križanca, ki pa daje humorističen videz, saj drži – fige, kar bi naj pomenilo, da navija za »svoje«. Sicer pa je lik simpatičen, razigran, veder, zlasti v različicah, vseh olimpijskih disciplinah, ki jih ponazarja v stiliziranih pozah.

Vučko na treh žitovih izdelkih

Saša Kokol Od olimpijskega komiteja, ki organizira zimske olimpijske igre Sarajevu 84, smo dobili v Žitu uradni Priročnik grafičnih standardov s točno določenimi liki

Vučko, maskota olimpijskih iger, že drži fige za naše

perialovi zvečilni gumi CEKIN. Izdelovali bomo prav take proizvode, kot so že v prodaji, če je zanje cena že potrjena in je ni treba na novo uveljavljati. Spremenili bomo le osnovno figuro na embalaži. Tako bo pri lizikah POLI namesto znanih živalskih figuric nastopal zdaj Vučko v različnih pozah in barvah. Isti motiv se bo ponavljal pri karamelah FRU – FRU in na zvečilnem gumiju CEKIN, v okrogli, ploščati obliki cekina, ki ga že izdelujejo, največ za izvoz, v krškem Imperialu. Cekini bodo zapakirani v plastičnem, prozornem tulcu s pasico.

Vučko je simpatična figurica volka, simbol olimpijskih iger Sarajevu '84. Maskota je zelo primerna ravno za naše sladke izdelke in je otrokom, ki so veliki potrošniki tovrstnih izdelkov, zelo blizu.

in barvno skalo. To smo uporabili pri izdelkih, ki smo jih izbrali za proizvodnjo v Šumiju in Imperialu. Vučko, tako je liku teh olimpijskih iger ime, se bo pojavil na Šumijevih lizikah POLI ter karamelah FRU – FRU in na Im-

Trgovski potnik – novotar na tržišču

Nadaljevanje z 9. strani

dolarjev pri toni, če hočemo imeti zrnje. Seveda takšnele zahteve pljusajo preko roba uradnih sporazumov, v areni življenja pa se moraš z njimi bojevati, ne da bi si upal poklicati zakon – na pomoč.

V čem je novatorstvo trgovskega potnika?

Za prodajo vsakega novega izdelka je potreben kompleten projekt, ki zajema nekaj naših tozdov: Razvoj – inženiring, Šumi in Blagovni promet. Gre za sklenjeno verigo, ki skrbi za prodajo: ideja, zamisel, ki da nov artikel – proizvodnja – propaganda – marketing – trgovski potnik – trgovina – potrošnik. Kot vidimo, je trgovski potnik tisti, ki bi naj prišel na že »utrto pot«, če prodaja nov artikel, pri čemer naj bi računal na to, da je zanj že narejena reklama in da potrošnik zanj že ve. V mnogih primerih pa ni tako! POTNIK PRIDE K POSLOVODKINJI KOT NOVATOR (primer s keksi Simfonija ter s prvo fazo prodaje Hrustavčka). Nihče o tem novem izdelku nič ne ve. Kaj zdaj? Če je poslovodja podjeten, če so prodajalke domiselne, če je tu še aranžer, ki v izložbo (naših) trgovin estetsko zloži novosti in pritegne mimoidoče – potem je nekaj narejenega, vendar – prepozno. Ta ljubi potrošniški

svet je navajen, da ga bombardirajo in manipulirajo (reklame, razprodaje, reklamne prodaje, dobitki pri nakupu, popusti). Zato mu v glavi brni majoneza Thomy, pa Argo juha, pa Coca-cola, morda še kakšen Visoki C. Televizija ga mehča, radio ugluši, časopis oslepi, degustacija pripravi do mlaskanja z jezikom – na vse čute torej planejo psihološko prekanjeni pisci propagandnih tekstov, snemalci reklamnih filmov in uredniki revij, ki si z oglasi pomagajo iz denarne stiske.

Naš, Žitov trgovski potnik, se brez predhodne reklame znajde v gluhem prostoru. V tozdu Blagovni promet dobi vzorec z opisanimi značilnostmi izdelka, dobi navodila o okusih in se »slepo« pelje k svojim stalnim odjemalcem.

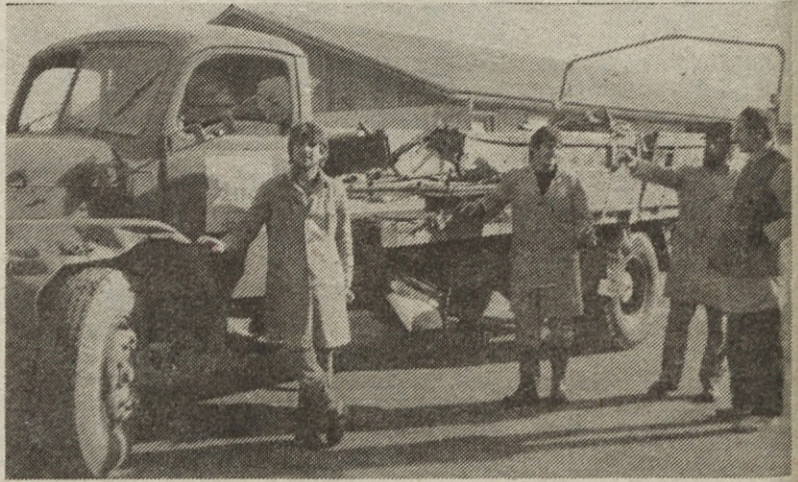
Taka pot do potrošnika je dolga, predolga

Ko gospodinje pokupijo recimo nekaj TRIO bonbonskih škatel in po dolgem obotavljanju še VITABON, ki ga je pravkar (v decembru) začel izdelovati Šumi s polno paro in preden to povedo sosedom in znancem – imajo lahko v Šumiju že polna skladišča. Stal sem torej (pisec teh vrstic) ob tekočem traku nemškega stroja za bonbone in

vodja izmene je zaskrbljeno dejal: »Le kako bomo zdaj to prodali?« V tozdu Blagovni promet so mi povedali (sredi decembra), da so trgovski potniki že dobili vzorce TRIA in VITABONA. Za TRIO jih ne skrbi, saj je na tržišču že poznan, le da bo zdaj v drugačni embalaži. VITABON, ta naš vrhunski bonbon z 8 vitamini in sijajno embalažo pa je še neznan. In spet – nismo videli nobene reklame v sredstvih obveščanja – trgovski potnik torej prihaja k odjemalcem kot pionir, novotar, bojni oven, ki naj opravi vse tisto, za kar bi morali poskrbeti drugi. In omenjena veriga je tako pretrgana. Pretrgana je že dolgo. Zakaj pa je in kdo jo bo zakrpal (razen denarja) pa naj povedo njeni člani.

ZIMSKA OLIMPIJADA SARAJEVO 84 je pred vrati (v komercialnem smislu). Žito bo dalo na trg dve vrsti bonbonov in Poli lizike z maskoto VUČKOM, ki jo objavljamo. Zanimivo bi bilo vedeti, kako se bomo vključili v prodajo, olimpijado z našimi (tudi ostalimi) proizvodi! Vse kaže, da se bomo povezali s turističnim in gostinskim podjetjem Kompas Jugoslavija, ki je generalni pokrovitelj jugoslovnske moške alpske smučarske reprezentance. Tem, Šumijevim bonbonom se bodo verjetno pridružili še drugi izdelki.

Iz te moke ne bo več kruha

Pohabljenca so pripeljali v Mline, da uporabijo, kar se še da...

Megla in nepravilno prehitavanje je botrovalo prometni nesreči, v kateri sta bila poškodovana dva delavca Žita – Jože Zalokar, katerega so rešili izpod prevrnjenega tovornjaka in Branko Dolinšek, voznik Michael Govekar pa je dobil lažje poškodbe. Zgodilo se je v Dobu pri Domžalah. Ivan Petrovič, kateri je vozil tovornjak ptujškega Agrotransporta, je začel prehitovati v megli stoenko. V tem trenutku mu je pripeljal nasproti Žitov tovornjak, naložen s šestimi tonami krmil. Bliskovita reakcija našega šoferja Govekarja je rešila tri življenja naših delavcev in dve 'tujji'. Trčenje je bilo tako silovito, da je zdrobilo keson Žitovega tovornjaka, zvililo kabino in zadnji most, potrgalo vzmeti. Spremljevalec Jože Zalokar je pri trčenju padel skozi nasilno odsunjena vrata, ki so ga prikovala pod prevrnjenim tovornjakom h kesonu in je težje poškodovan.

Krivda je nesporno na strani prehitavajočega voznika Agrotransporta, vendar ni s tem dejstvom z ničemer zmanjšana škoda in psihični šok ter poškodbe prizadetih.

Vodja prevoznega parka tozdu Mlini, Silvo Rus, nam je povedal, da je bil karambolirani TAM star 6 let, takrat v 'starih dobrih časih' pa so ga kupili za 74 starih milijonov. Po oceni cenilca iz Slovenijaavta so razbitine ponesrečenega vozila vredne 6-7 milijonov, za rezervne dele bo še 'mašina', diferencial, plašči in še kaj.

Lepotec TAM 130 T 10 B za Žitovce v Novem mestu

Avtopark Žitovega novomeškega tozda Pekarna in slašičarna Dolenjska bo nedvomno vesel nove pridobitve, lepega Tamovca 130 T 10 B, ki ga bodo dobili pred novim letom. Njegova cena: 1.259.070 din. V tem času bencinske štednje je zanimivo še to, da ta novinec potroši na 100 km 18 do 18,40 litrov goriva, prejšnji Tamovec, tipa 110 pa je porabil 2 do 3 litre več. Njegova nosilnost je 5600 kg, največja odlika pa, da je zračno hlajen, ima pa moč 128 KS ali 91 kW pri 2500 obratih na minuto in direktnem vbrizgava-

nju goriva. Za kabino zatrjujejo konstruktorji, da je udobna, pregledna, z dobro toplotno in zvočno izolacijo.

Omogoča tudi hitro in vsestransko dostopnost do motorja in je prekucne izvedbe.

Domača »nadgradnja« najcenejša!

Za tozdu pekarna Vrhnika TAM 170 T 14 – K

Osemtonski tovornjak s 176 KS (129 kW) pa je stal, brez nadgradnje 888.772 din. Tozdu Mlini so se povezali s tozdom Tehnični obrati, ki so jim v rekordnem času enega meseca naredili »nadgradnjo«, kar je pohvale vreden primer sodelovanja med dvema bazama v Žitu. Seveda so se mlinarji pozanimali tudi izven Žita, koliko bi jih stala taka dela. No, osupnili so saj so bili zunanji ponudniki dva do trikrat dražji v svojih kalkulacijah, predvidevali pa so čas izdelave 3 do 6 mesecev.

Brez plašča je avto – bos

V tozdu Mlini so kot po naročilu, v slutnji pred devalvacijo, kupili okrog 200 avtomobilskih plaščev različnih dimenzij za dveinpol, petinpol ter sedem in enajstonska vozila, po dokaj ugodni, še stari ceni. Vse kaže, da vodje avtoparkov v Žitovih tozdih, tako kot v tozdu Mlini Silvo Rus, sami skrbe zase in da ni centralnega 'oskrbnika', ki bi delal zalogo na primer na Šmartinski 154, od koder bi se kot iz 'centralnega korita' napajali vsi! V ta namen je bilo treba poprej skleniti odgovarjajoče sporazume z Avtoobnovo, Savo Kranj, Petrolom in še s kom, in DATI DEVIZE KOT SOUDELEŽBO. Tudi mlinarji so jih odšteli, menda 31000 nemških mark. Tisti, ki so ostali zavedni rodoljubi, 'dinaroljubi' ali preprosto – pač niso imeli pod palcem... no, tisti, zdaj vseeno dobivajo plašče od Mlinov na posodo. Imperialu so posodili 2, DE Pekatete 7, pekarni Bežigrad 4... In tako vsi skupaj čarkamo da: »Vremena bodo Kranjcem (beri Jugoslovanom) se zjasnila... jim mišje zvezde, kakor pred, sijale...

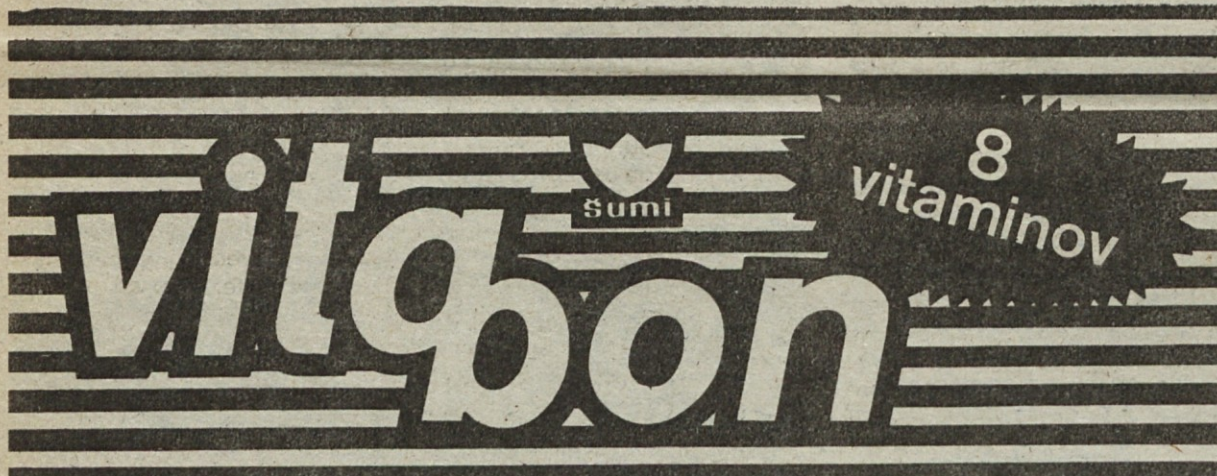
Zemlja je najbolj omejena – koliko morij ima za mejo.

★ ★ ★

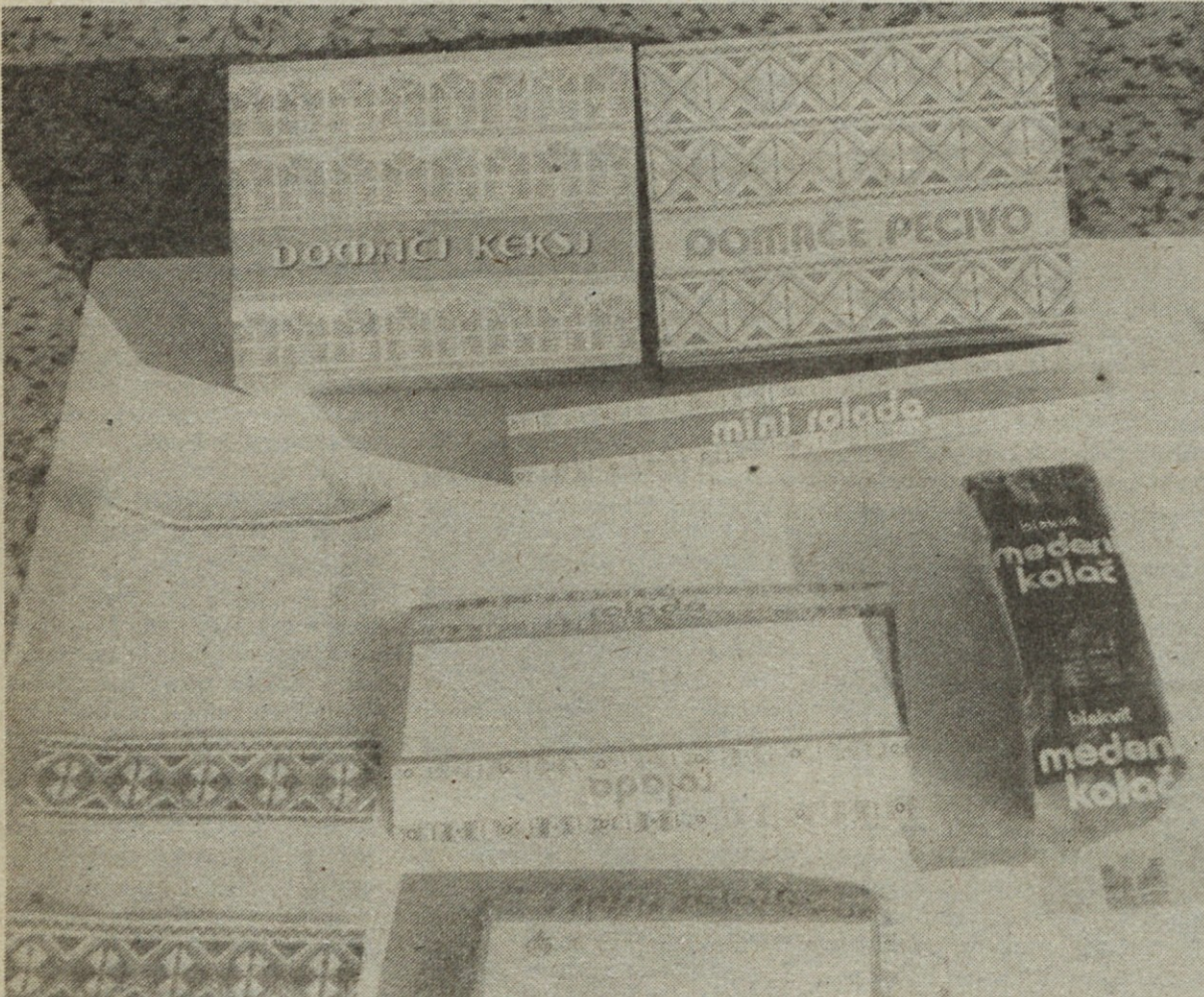
Današnji svetovljani bodo našli svet – v sebi.

★ ★ ★

Igre brez meja imajo največkrat tuje sodnike.

Vitabon, za katerega ne vidimo reklame, je novorojenček tozdu Razvoj – inženiring

Lični vzorci – predlogi za tržišče z motivi kosovske narodne noše, ornamentike

TAM 130 T 10 B ima za poletne mesece veliko prednost, ventilacijo. Kdaj jo bodo imeli vsi Žitovi vozniki?

Skupne službe na pomoč proizvodnji

Slovenijo je zajel val iskanja notranjih rezerv in nesebične pomoči. Na televiziji večkrat vidimo, kako si delovne organizacije pomagajo med seboj tako, da si sposojajo delavce in tudi tozdi med seboj.

Eno delovno soboto nameravamo tudi v Žitu pomagati mlinarjem, konditorjem in pekarjem tako, da bo Delovna skupnost skupnih služb »prišla v bazo«, neposredno proizvodnjo. No, nekateri smo v tej 'bazi' vsak dan, glede na naravo našega dela.

Pomagali bi naj v eni solidarnostni soboti, po potrebi še v drugi. Med delavci neposredne proizvodnje pa nastajajo vrzeli zaradi bolniških izostankov, pomanjkanja surovin ali zastojev strojev vsak dan, za »petek in svetek«, zlasti pa je potrebna pomoč, če na primer Allan – Muray iz New Yorka naroči pet kontejnerjev lizik, ki morajo biti narejene v dveh dneh. Matere in žene, samohranilke in dekleta Šumija, vse hiti takrat, nadure delajo, pa komaj dohajajo.

Zato, tako predlagajo delavci: iz Skupnih služb bi prihajali pomagati ob »špicah«, po potrebi in dogovoru. Ne pa vsi hkrati.

»Kam pa naj v enem dnevu denemo teh 120 režijcev iz DSSS, ki se jim naj pridružijo še režijci iz posameznih tozdov – saj v enem dnevu ni toliko potreb. Trije ne bodo polnili ene škatlice z bonboni!«

Premislimo torej: pomoč ob pravem času, razpored in morda, ob šibki zavesti, evidenca skozi vse leto – in izkoristek 'prostovoljcev' bo učinkovit.

Zahtevno področje dela

Pšenica Kmetijske kombinata Ptuj na zemlji, odkupljeni od kmetov

Marko Svetina, ki je kot tehnolog prešel iz službe za kontrolo kvalitete v tozd Razvoj-inženiring, ima med opisom svojih del in nalog tudi tole: »Priprava zahtevkov po kvalitetnih surovinah... Za poljščine, sadeže, substitucijske sestavine...« Zadolžen je za koordinacijo in organizacijo pridelave in odkupa žitaric; kar zajema še izboljšave, izpopolnjevanje in zamenjavo obstoječih surovin in embalaže, zlasti uvozne, z domačo. Predstavlja živo vez Žita s kmetijstvom.

Tokrat se bomo ustavili pri lešnikih in ajdi.

Namesto uvoženih domači lešniki

Za potrebe Gorenjke, ki je doslej uvažala lešnike za izdelavo svoje znane čokolade, bodo odselej na osnovi samoupravnih sporazumov pridelovali to surovino zasebni kmetovalci, kooperanti in zadruga. Takšen primer je pogodba s kmetovalcem Borisom Slapšakom iz Boštanja s podpisniki tozda Triglav-Gorenjka, tozdi Blagovni promet in Razvoj-inženiring iz Žita. Namen združevanja dela in sredstev obeh podpisnikov je zagotovitev manjkajočih lešnikov, za

proizvodnjo lešnikove čokolade.

Slapšak Boris se za 10 let zavezuje, da bo za potrebe DO Žito prideloval lešnike na površini 0,8 ha, pri čemer se bodo dogovorili za vsakoletni hektarski donos.

Zanimiv je 4. člen pogodbe, po katerem se DO Žito zavezuje, da bo zagotovilo proizvajalcu 4000 kg umetih gnojil, 800 sadik lešnikov (do novembra 1982), ter da bo vsako leto od 1. marca priskrbelo škropivo za ta nasad in 700 kg umetnega gnojila za dognojevanje.

DO Žito se tudi obvezuje, da bo v času trajanja sporazuma odkupilo od proizvajalca celoten pridelek, ne glede na morebitne tržne viške.

In cena? Udeleženci se bosta dogovorili za ceno pridelka, ki ne sme biti višja od veljavne tržne cene. Vse stroške rizika, ki bodo nastali na zasajenih leskah v času rodnosti, prevzame preko Zavarovalne skupnosti DO ŽK Žito.

Akcija za nabavo kvalitetnih sadik se je torej pričela. Marko Svetina nam je povedal, da potekajo razgovori za zagotovitev sadik za naslednje leto s Poreško Plavo laguno ter Agrarijo iz

Zagreba. Za naše bodoče pridelovalce lešnikov bi nam dobavili 2000 sadik, ki jih predvidoma posadili zgodaj spomladi.

Prav tako se dogovarjamo z Emona kmetijskim kombinatom v Ptujju, tozdi Sadjarstvo Osojnik za nakup 6000 do 8000 sadik, ki jih goje v svoji drevesnici.

Pogovori so potekali s KZ Metliko, kjer so pokazali veliko zanimanje za gojitev lešnikov. Najprimernejša zemlja za nasade bi bila proti Gorjancem, na območju, ki ni primerno za trto ali kakšno drugo kulturo, ki pa je dovolj sončna in na odprtem kraju, saj vemo, da se lešnika oplojuje z – vetrom. Ing. agronomije Kravos Aleksander je za naše kooperante napisal brošuro, iz katere povzemamo poglavje:

Gospodarski pomen pridelovanja lešnikov

Pridelovanje lešnikov v nasadih je z gospodarskega vidika pri nas zanimivo za gričevnato območje. V prvem večjem nasadu leske v Ptujju istrska debeloplodna leska dobro uspeva in rodi, kljub skromni negi, mali uporabi delovne sile in nizkim pridelovalnim stroškom. Spomladanska pozeba je v sedmih letih

zmanjšala pridelek le enkrat. Tudi točo prenaša leska bolje kot naše ostale sadne vrste, saj plodove v notranjosti grma varuje gosto listje. Kakovost plodov istrske debeloplodne leske ne zaostaja za nekaterimi najboljšimi svetovnimi tržnimi sortami. Lešniki so kvalitetnejši od onih iz Turčije, ki prevladujejo na svetovnem trgu. Po teži in izkoristku so plodovi enakovredni plodovom sorte »barcelona«, ki jo gojijo kot glavno sorto v nasadih ZDA. Zaradi odličnih proizvodnih sposobnosti, ki jih je pokazala istrska debeloplodna leska v slovenjegoriškem sadnem okolju, je zelo primerna za sajenje na ustreznih legah in zemljiščih.

Za trg prideluje lešnike le malo dežel. Te so v glavnem: Italija, Grčija, Španija, ZSSR, ZDA in največja pridelovalka – Turčija, kjer raste leska pretežno kot samorasla. Večina zahodnoevropskih držav lešnike uvažuje. Potrebe po njih so vedno večje, ker se z rastjo standarda večja porošnja slaščic, oziroma naglo razvija predelovalna industrija. Evropski lešniki imajo zaradi boljše kvalitete prednost pred turškimi. Tovarne slaščic izdelujejo okoli 30 izdelkov, ki vsebujejo lešnike, razen tega jih rabijo tudi v industriji zdravil, v kozmetiki in oljarnah. Drugod pojedjo mnogo praženih jedrc. Jedrcé vsebujejo okoli 64% ma-

sti (olja), 18% beljakovin, 7% ogljikovih hidratov, 3,5% vode, 3,5% surovih vlaken, 2,5% mineralnih snovi in še nekatere druge snovi, med njimi tudi 0,35 do 0,50 mg vitamina B1 in B2. Sto gramov jedrc da 670 kalorij. Izredno cenjena je lešnikova aroma. Predvsem so cenjene tiste arome, ki ostanejo po praženju jedrc, oziroma tiste sorte, pri katerih ostane izrazita aroma še po praženju.

Jugoslovani uvažamo lešnike iz Italije, ZSSR in Turčije, čeprav so pri nas ugodne razmere za pridelovanje. Po pekarnih podatkih uvozimo več kot 80% potrebnih lešnikov. Leta 1966 smo jih uvozili 750 ton.

Nasadi leske so se po vojni pri nas sorazmerno zelo malo širili, ker smo preveč poudarjali ostale sadne vrste. Zato bo proizvodnja še dolga leta deficitna.

Iz vsega tega je razvidno, in dosedanje izkušnje to potrjujejo, da ne bi smelo biti težav s prodajo lešnikov. Predelovalna industrija sklepa pogodbe za dobavo lešnikov vnaprej in sprejema večje količine. Zato mora biti proizvodnja organizirana tako, da na posameznih področjih pridelamo večje količine lešnikov. Le-ti imajo tudi to prednost, da niso občutljivi za transport, da jih je lahko uskladiščiti za dalj časa in da za njihovo skladiščenje niso potrebna draga skladišča kot so hladilnice.

Ptujski lešniki so bili letos dvakrat zbrani

Trboveljska pekarna z novo pečjo in izboljšavami

V februarju in marcu smo v Trbovljah zamenjali eno peč, ki je bila že dotrajana, z novo polavtomatsko. S tem so se povečale pečne zmogljivosti. Da pa peči ne bi bile neizkoriščene, oziroma polprazne, je bilo potrebno predvsem več delati. Popolnoma se zavedamo, da bomo prodali več peciva, če ga bomo pripeljali na prodajna mesta pravočasno, in to – svežega. Da bi dosegli ta cilj, moramo nabaviti še stroje za žemlje in pecivo. Denarja zanje ni, in čeprav bi jih dobili, ne bi imeli prostora, kamor bi jih postavili. Začeli smo uporabljati napravo za oblikovanje žemelj, ki praktično nič ne stane, njen učinek pa je večji, kot da bi imeli stroj.

Druga novost so noži za narezovanje kruha, s katerim smo si v proizvodnji prihranili pri 3000

kosih kruha 16.000 gibov manj. Tretja novost je polica pri peči za podstavljanje košar, kamor padajo pečene žemlje.

Ukvarjamo pa se še z eno zelo pomembno idejo, zamisljijo, ki bi nam v zimskem času prihranila najmanj 20 litrov kurilnega olja na dan. Da bi to zamisel uresničili, pa nimamo še ničesar.

Če si želi kdo ogledati naše novosti, naj pride v našo pekarno v Trbovljah. Z veseljem mu jih bomo pokazali.

To so novosti, ki skoraj nič ne stanejo, ne potrebujejo elektrike, v srednje velikih pekarinah pa dvignejo produktivnost in olajšajo pekovo delo.

Pripis: Tov. Medvešek je znan po svoji skromnosti, zato smo za kratko omenjene izboljšave izvedeli 'po ovinkih' in ga naprosili, da nam jih na kratko

opiše. Vendar gornji zapis bralcu ne pove dovolj. Zlasti smo se pozanimali za tisto »napravo« za oblikovanje žemelj, ki jo bomo predstavili našim bralcem. Izvedeli smo, da so VRNILI STROJ ZA OBLIKOVANJE ŽEMELJ in da zdaj oblikujejo s to »napravo« ročno, mnogo hitreje. Stroju je streglo več delavcev, naredil pa je 3200 žemelj v 8 urah, zdaj pa rabita za isto delo 2 delavca POL URE!

Za kaj gre? To je preprost železni model z ročico, ki ga povežeš na testo in ga oblikuješ v žemljice. Hitreje so narejene, pa še boljše so, trdijo. Takšni modeli, ki ga v pol ure naredi vsak vzdrževalec ali kdo drug, bodo primerni za manjše pekarnice kot so v Trebnjem in Kočevju. Uvoženi stroj, ki je zaostal za urnimi rokami trboveljskih pekarnic pa stane 100 starih milijončkov. To pa ni mačji kašelj, pač pa levje rjovenje!

»Rabimo le 15 dekagramov starega železa in izboljšava je tu!« zatrjuje vodja delovne enote trboveljske pekarnice, Vinko Medvešek.

V Trbovljah napečejo okrog 15 ton peciva na mesec, vsak dan pa 3300 žemljic.

Uredništvo Glasnika jim čestita k preprostem odkritju in delovni vnemi ob prehodu v leto 1983.

Družbeno-politično izobraževanje

Mari Medved

Konferenca OOZS ŽK ŽITO je nosilec družbeno-političnih izobraževanj v naši DO. V maju mesecu je organizirala seminar za člane IO OOZS. V novembru pa je naša organizacija pripravila v Emoninih prostorih seminar za delegate delavskih svetov in člane izvršilnih organov, in sicer za našo organizacijo za SOZD EMONA IN SOZD ASTRA. 70 slušateljev se je zbralo na tem seminarju. Anketni listi, ki so jih izpolnili ob koncu, so pokazali navdušenje nad takimi seminarji, saj so vsi slušatelji ugotovljali, da je potrebno izvesti v prihodnje še več takih oblik izobraževanj tudi z drugih področij. Na tokratnem seminarju je bil program usmerjen v široka tematska področja.

O samoupravnem razreševanju družbeno-ekonomskih problemov in vlogi subjektivnih sil v sistemu samoupravljanja je govoril predsednik odbora za družbeno-politično izobraževanje pri Republiškem svetu ZS tov. Janez Železnik. Kakšni so psihološki vidiki komuniciranja, je v neposredni in pristni obliki podal tov. Pavle Kogej iz SOZD Emone. Kako mora potekati informiranje in odločanje v sistemu samoupravljanja, je razlagal predsednik Skupščine zveze

skupnosti za zaposlovanje SRS tov. Andrija Vlahovič. O celotnem delovanju, vlogi delavskega sveta in odgovornosti delegatov v delavskem svetu, o razmerju delavskega sveta do izvršilnih organov in individualnih poslovnih organov, o pojmu upravljanja itd. je govoril predsednik sodišča združenega dela tov. Vinko Kastelic. Žadnja temo o krizi mednarodnega družbeno-ekonomskega položaja, o protiinflacijskem programu in programu ekonomskih odnosov s tujino, je slušatelje seznanil tov. Jože Marolt, delegat v Skupščini SFRJ.

Seminar se je ob živahni razpravi zaključil ob okrogli mizi, ki sta jo vodila tov. Marolt Jože in tov. Kastelic Vinko.

Priznani in izkušeni strokovnjaki so vodili seminar. Slušateljem so posredovali svoja znanja, izkušnje in jih s slušatelji izmenjali ob okrogli mizi. S seminarja so slušatelji odšli zadovoljni, bogatejši z novim znanjem in željo, da bi se na takih seminarjih še srečevali. Konferenca OOZS bo v prihodnje še organizirala podobna izobraževanja in prav je, da se vanj vključi čim več zainteresiranih delavcev vseh temeljnih organizacij.

Žvečilna guma – drag izvoz

Že devetmesečno poročilo tozda Imperial zajema vse bistvene značilnosti prodaje žvečilne gume, ki še bolj kot bonboni zavisi od uvoza nekaterih uvoženih surovin. Za domači trg so planirali v devetmesečju za domači trg 1562 ton, proizvedli pa 1594 ton.

Za izvoz so bili najzanimivejši izdelki: draže, cigarete, cekini, ploščice, kroglice, MIX, Blister pak, Šport. Planirali so 700, dosegli pa 672 ton izvoza teh artiklov. Če združimo proizvodnjo za domači in tuji trg, znaša skupaj 2262 ton (plan), dosegli pa so 2266 ton ali indeks 100,17%. Plan prodaje pa so glede na isto obdobje lani presegli in beležijo na jugoslovanskem tržišču indeks 110,60. Realizacija prodaje na tujem tržišču pa je občutno narasla, če jo primerjamo z lanskim, saj so dosegli indeks 132,99. Prodaja na domačem in tujem tržišču se je v primeri z lanskim tudi občutno povečala, na indeks 116,13.

Posamezne artikule so prodajali bolje, druge slabše. Zelo se je povečalo povpraševanje po cigaretah, zlasti v prvem polletju. V tretjem kvartalu pa je začel izvoz pešati. Svetovna cena sladkorja je padla na najnižjo stopnjo, narasle so uvozne davke kupcev in prišlo je do padca cen. Imperial je prodajal na tujem tržišču svoje izdelke (ki ga vedno več stanejo zaradi uvoženih sestavnih delov žvečilne gume) v devetmesečju za okrog 10% ceneje kot v istem obdobju lani. V deželah, kamor izvažata Water Hirschler, čutijo krizo, zmanjšanje potrošnje in povpraševanja kupcev.

INVESTICIJA IN UVOŽENA OPREMA

Investicijski program za rekonstrukcijo skladišča, ki je v bistvu izvozno usmerjen, predvideva skupno vsoto 14.835.815,15 din. V tem programu ni le gradbeni del, temveč gre za nabavo nekaterih strojne opreme in za plačilo carine za uvoz strojne opreme firme Hirschler. Od skupne vsote je prispevala skupščina občine Krško 16.188.000 din, kredit

Franc Kovačič

pri banki je znesel 7.000.000 din in lastna sredstva 11.540.679,85 din. Do konca leta 1982 so opravili predvidena dela.

Od 266 zaposlenih v tozdu Imperial je 221 žena, ki so marljive in produktivne, saj vedno več naredijo in se prilagajajo muhavostim tržišča, ki zahteva delo ob neugodnem času. Imperialovce tare tudi naraščanje odsotnosti z dela. V devetmesečnem obdobju 1981 je bilo 45.489 ur skupne odsotnosti z dela, leta 1982 v istem obdobju pa 52.908 ur. Delež porodniškega staleža se je povečal od 13.920 ur na 21.208 ur, ali za 52,4%. Več državljanov bomo imeli! Zanimivo je, da se je za 7,7% zmanjšala odsotnost z dela do 30 dni.

Celotni prihodek se je pri boljši prodaji v devetmesečju povečal letos za 34% glede na lani, za 46,7% pa so porabili več sredstev.

Najbolj pa jih je prizadela splošna rast cen surovin in embalaže: za 46,5%, energije za 34,1%, neproizvodnih storitev za 48,5%, k temu je treba dodati še višjo ceno reprovromateriala zaradi starejših zalog po nižjih cenah in vse več uvoženih reprovromaterialov za vse večji izvoz. Tako je bil kot seštevek čisti dohodek v devetmesečju le za 1,1% višji od lanskega. Do novega leta se menda ni bistveno popravil?

Plan prodaje predvideva za domači trg 2180 ton izdelkov, za izvoz pa prodajo 1000 ton. V letu 1983 predvidevajo povečanje celotnega prihodka od realizacije v letu 1982. Tako bi po predvidevanjih celotni prihodek, ki naj znaša za letos 34.155.000 ND porastel v letu 1983 na 39.473.000 ND.

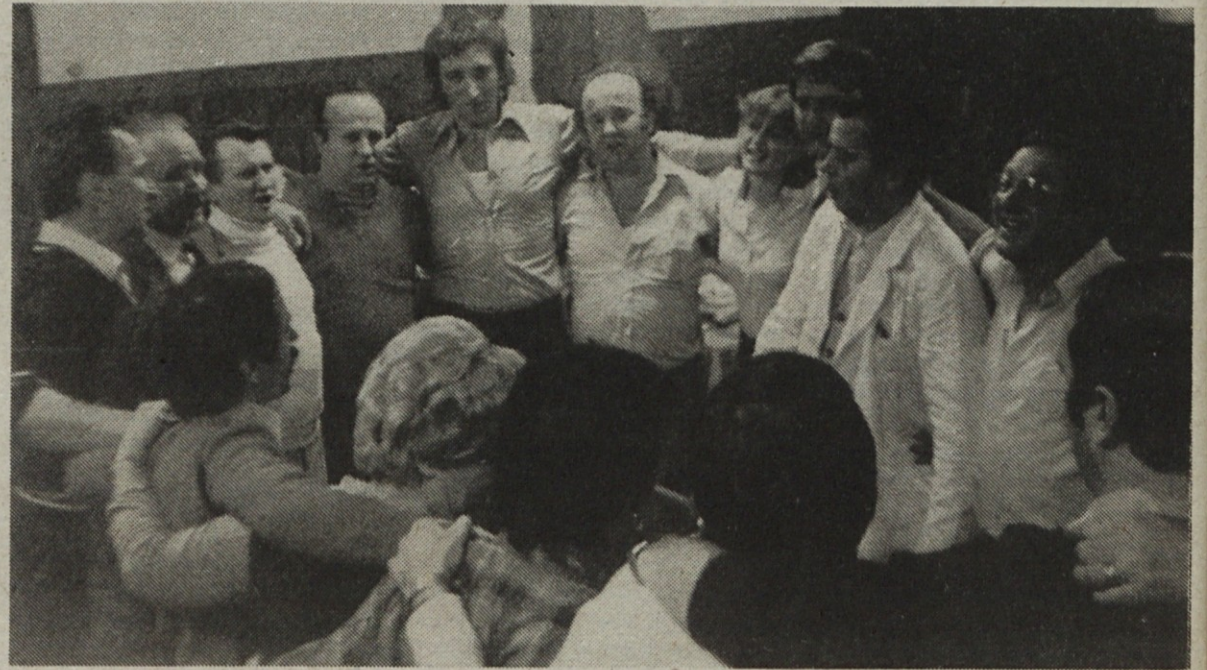
Spoznavno srečanje tozda pekarstvo in testeninarstvo Ljubljana

Ob koncu leta 1982 so se srečali v Žitu peki novonastalega tozda Pekarstvo in testeninarstvo Ljubljana. Prišli so iz nekdanjih

samostojnih pekarn: Center, ki je bila pod okriljem Emone ter Bežigrad in Pekarne Ljubljana, obeh Žitovih tozdov in enot.

Ogledali so si Pekarne in Mline ter privedli spoznavni večer v prijateljskem vzdušju.

Žitovi nagrajenci za 10, 20 in 30 let zvestobe matični hiši

Tozd Triglav – Gorenjka, Lesce

ZA 10 LET: Pavla Vidic, Vida Berčič, Franc Hrustelj, Ana Plejo, Kalman Ficko, Francka Schaffer, Marija Žalik, Zikreta Husedžinović, Danica Žibert, Milka Hodak, Bogdan Dašević, Branko Pavlin, Ivan Volčanjšek, Mimi Bergelj, Milena Emeršič. **ZA 20 LET:** Zdenka Berc, Bernarda Klemenčič, Pavla Prešern, Marija Gabor, Majda Ličef, Miloš Klančar, Vera Mencinger, Marjana Meze, Ana Špec, Stane Perc, Miro Jakopin, Ivanka Berčič, Janez Goričnik, Severin Kleindienst, Helena Suhor, Tončka Ropret. **ZA 30 LET:** Ivan Kovačič, Milena Drobnič, Mihaela Pfajfer.

Tozd Imperial, Krško

ZA 10 LET: Marija Arh, Karolina Arenšek, Anton Bromše, Andrej Cimerman, Marija Cimerman, Ida Jankovič, Irena Jankovič, Angelca Kiler, Marjana Kmetec, Stanka Koritnik, Milena Kozole, Vitka Kunej, Marjana Levičar, Milena Lindič, Peter Kukovičič, Darinka Marcen, Sonja Oštir, Antonija Pavec, Alojzija Pribovšek, Jožica Rep, Marta Starec, Albina Zidar, Pavla Živič, Marija Župevc. **ZA 20 LET:** Franc Jeršič, Marija Omerzu, Rozalija Osojnik, Anton Pavlič, Alojzija Znoj. **ZA 30 LET:** Anica Čuber, Anica Kukovičič.

TOZD Šumi, Ljubljana

ZA 10 LET: Koviljka Boškovič, Bojana Čik, Haseda Harbaš, Marta Humar Ana Jagodič, Dušan Kraševc, Draga Milenkovič, Franc Piškur, Ciril Škof, Jelena Todorovič, Tatjana Tekavec-Hribar, Veronika Turk. **ZA 20 LET:** Angela Bergant, Frančiška Flis, Vlasta Martinčič.

TOZD Pekarna Kranj

ZA 10 LET: Jovo Sredojevič, Anica Vodopivec. **ZA 20 LET:** Ivanka Bevk, Ivan Marn, Vinko Šenk, Janez Malovrh.

TOZD Pekarna in slaščičarna Novo mesto

ZA 10 LET: Jože Bojanc, Marjan Vidrih, Janez Karin, Franc Mihačič. **ZA 20 LET:** Tone Rems, Stevo Radakovič, Martin Luzar.

TOZD Pekarne Ljubljana

ZA 10 LET: Francka Dimnik, Milenko Gojkovič, Nada Ilič, Alojzija Jankovič, Alenka Jack, Zdravko Zajc. **ZA 20 LET:** Stane Lenič, Azis Sulja, Jerko Semijalac, Rudi Turk, Ludvik Zalar. **ZA 30 LET:** Franc Blažević, Aleksander Bešlin, Jože Križmanič, Faik Ljalič, Matej Ritmanič.

Obrat testenin pekatete

ZA 20 LET: Slavka Okoren, Pavla Pintar, Rada Strajnar.

DE Pekarna Kamnik

ZA 10 LET: Martina Černe, Stanislava Nograšek, Marija Jerovšek. **ZA 20 LET:** Majda Frontini. **ZA 30 LET:** Pavel Urankar.

DE Pekarna Kočevje

ZA 10 LET: Vojko Goljevčček, Franc Mohar, Marija Križman. **ZA 20 LET:** Marija Colnar. **ZA 30 LET:** Ivan Zavodnik.

Delovna skupnost skupnih služb

ZA 10 LET: Ružica Antič, Angela Burnik, Mira Hrovj. **ZA 20 LET:** Marija Cerar, Janja Frol, Jelka Križman, Joža Zalaznik.

TOZD Blagovni promet

ZA 10 LET: Metka Kosin, Antun Malnar, Julka Meglič, Rudi Pra-

protnik, Mikloš Šajti. **ZA 20 LET:** Rudi Lešnjek, Alojz Ščap.

TOZD Razvoj – Inženiring

ZA 10 LET: Alenka Pogačar. **ZA 20 LET:** Minka Grablovič, Marija Nared.

Tozd tehnični obrati

ZA 10 LET: Janez Kotnik. **ZA 20 LET:** Milan Malavašič, Alojz Flerin.

Tozd Pekarna Vrhnika

ZA 10 LET: Nikola Bunjevič, Irena Kogovšek, Osman Bosnić. **ZA 20 LET:** Tončka Rožmanec.

Dekle, ki se samo brani

Senja Poško o sebi

Ta zapis nikakor ni odsev dela disciplinske komisije, kot to napoveduje naslov, biti hoče pogovor z eno najmlajših delavk v bivšem Bežigradske pekarne. Tri leta so minila, odkar je iz Prnjavora blizu Banja Luke priptovala Senja v Ljubljano in se zaposlila v bežigradski pekarni. Slovenske stavke oblikuje pravilno, malce še pomisli, ozki e-ji in o-ji ji še nagajajo, toda pri študiju ob delu – obiskuje namreč dveletno administrativno šolo – bo obogatila besednjak in ujela melodijo. V nekaj drobcih je sestavila mozaik o sebi: »Pri 30 nadurah in 70 nočnih urah ter ob 7.200 din osnove sem ND prejšnji mesec zaslužila 14.300 din. Od tega moram odriniti za sobo v Delavskem domu 4600 din. Sicer imam centralno gretje, skupno kopalnico in sanitarije, vendar v sobi ne smem kuhati, tako da se moram hraniti v menzi. Nekaj denarja pošiljam domov, kjer se

Tozd Mlini Ljubljana

ZA 10 LET: Dušan Indžič, Milica Jovanović, Samil Kumalič, Branko Plahutnik, Andrija Ristić, Dobrivoje Stanković, Ludvik Šubelj. **ZA 20 LET:** Bernard Štante, Cveta Zupanc.

DE Mlin Vrhnika

ZA 10 LET: Julij Sedej. **ZA 20 LET:** Andrej Juršič. **ZA 30 LET:** Marjan Kržič.

DE skladišče Novo mesto

ZA 20 LET: Janez Zarabec.

DE Domžale

ZA 10 LET: Drago Kolenc, Franc Pestotnik. **ZA 20 LET:** Ivan Zore.

Tozd pekarna Krško

ZA 10 LET: Jože Jan

Tozd pekarna Bežigrad

ZA 20 LET: Štefan Balazič, Vera Jarc, Martin Kramberger, Rudi Rauh, Vida Rožmanec. **ZA 30 LET:** Marjan Miharija, Ciril Ritmanič.

Tozd maloprodaja

ZA 10 LET: Cveta Kranjec, Rozalija Koren. **ZA 20 LET:** Urška Kotnik, Anica Potočnik, Cveta Javornik. Uredništvo Glasnika vsem zvestim Žitovcem čestita in želi srečno 1983!

šolajo tri sestre. Oče je kvalificirani zidar, ki se je vrnil iz Avstrije in nikjer ne dobi dela. Ljudje tudi ne zidajo več mnogo v teh stabilizacijskih časih! Kadar grem domov, plačam za vožnjo 700 din. Moda, hm, to so sanje zame! Letos si nisem kupila nobene obleke, čeprav si to zelo želim. Po delu hitim v šolo, ki traja navadno štiri šolske ure. Administrativni tečaj me stane 1.250 din mesečno...

Škoda, da ni nobene ženske športne sekcije pri nas, za košarko in namizni tenis se zanimam in med znanci bi rada trenirala, ne v klubih izven Žita, s tujci.

In največja novoletna želja? »Boljše plače, cenejše stanovanje!«, se zamišljeno nasmehne. Na trepalnicah se ji belijo delčki moke. Moka na zrelem zrnju. Dekle na pragu novega leta, ki peče kruh.

Še to mi je zaupala, da je, vitke in nežne, ni strah. Pol leta je trenirala karate. Zdaj se brani sama. Pred vidnimi in pritajenimi napadalci. Ko bi mogla z enim karate udarcem izbrisati leto, ki je minilo, ko bi le mogla...

salni, na katerem se vadi, in ji ga je posodila šola. »To je velika vsota, teh 4.600 din, za najemnino. V Termiki, PAPu in drugod prispeva svoj delež za najemnino delovna organizacija... Tudi jaz sem vložila prošnjo, pa so mi jo v Žitu zavrnili...

Škoda, da ni nobene ženske športne sekcije pri nas, za košarko in namizni tenis se zanimam in med znanci bi rada trenirala, ne v klubih izven Žita, s tujci. In največja novoletna želja? »Boljše plače, cenejše stanovanje!«, se zamišljeno nasmehne. Na trepalnicah se ji belijo delčki moke. Moka na zrelem zrnju. Dekle na pragu novega leta, ki peče kruh. Še to mi je zaupala, da je, vitke in nežne, ni strah. Pol leta je trenirala karate. Zdaj se brani sama. Pred vidnimi in pritajenimi napadalci. Ko bi mogla z enim karate udarcem izbrisati leto, ki je minilo, ko bi le mogla...

Mlinarji – jubilaranti o sebi

Svečano oblečeni, malce v zadregi so sedeli, 16 jih je bilo, le eno predstavnico nežnega spola so imeli med seboj, povabili so glavnega direktorja tov. Soka, ki je bil poleg direktorja tov. Šefefmana in pomočnika tov. Puša priča domačnosti, ki se je ob nagovoru predsednika delavskega sveta DO Žito, tov. Breznika razvila v obujanje spominov in prijateljsko kramljanje. Nekateri so povedali o sebi par besed.

Milica Jovanović: »Skromno sem začela, kot čistilka, nekaj časa sem delala pri embalaži, zdaj sem v pakirnici. Zelo sem vesela priznanja,« se je v neznanški zadregi nasmihala.

Dušan Indžič: »Teh 10 let je hitro minilo, lepa in težka so bila. Iz Pekatet sem prišel, stanovanje so mi dali v Mlinih. Da ostaneš v kolektivu, ga moraš imeti rad, prijateljsko vzdušje cenim bolj kot vse drugo.«

Andrej Juršič: »Začel sem v kmečkem mlinu ob potoku Studenica pod Bočem pri Poljčanah, 1949. leta, 16 let star. Pri takem starem mlinu se vsega naučiš. Nosili smo vreče, pa škafe in vse dni mleli za mlado državo. To je bil mlin s porcelanastimi valjčki. Poleg 228 PRA-PRASTARIH DIN plače na mesec sem dobil še hrano, stanovanje in mlinarsko obleko. Zakmašna obleka je takrat stala 1000 din. Eno leto sem se učil,

pa so vodo iz potoka preusmerili za vodovod, da je usahnil. Mlin se je ustavil, pa sem šel za kruhom v Maribor, v »Mlin in testenine«, današnji Mlinotest. Najlepši doživljaj? Hm, ko sem prišel v Bistro, kjer sem še zdaj.«

Smil Kumalič: »Prihajam iz Tomina, vasi blizu Sanjskega mosta. Poprej sem bil v Javnih skladiščih, slab mesec. V Žitu so bili boljši pogoji, fizični delavec sem. Lani sem dobil stanovanje, z rojakinjo, Bosanko, sem poročen in dva otroka imava. Slovenijo sem izbral, ker nisem dobil doma službe. Žena dela kot snažilka in krepko morava poprijeti, da se v tej dragi-

nji prebijeva. Največja letošnja želja? Zdravje za družino, zame.«

Andrija Ristić: Poznajmo ga vsi, predvsem kot šaljavca, ki natrese marsikako bridko med smeh, kot spremljevalca voznika, kapetana nogometne ekipe tozd Mlini, Veladžiča. »Samo na ovinkih se včasih prenehava smejeti in potem, ko moram nositi vreče po kakšnih stopnicah. Na terenu spoznava mnogo ljudi, naporno je in tudi nevarno, zlasti ob poledici. To odličje ne bi zamenjal za noben denar!« žari Andrija, »zalijmo ga!« in ga zalijemo, ob šali.

Dobrivoje Stanković: »Kolektiv je tisti, ki se nanj navadiš in ga

je potem težko zapustiti, čeprav so plače drugod večje. Moj najnevarnejši dogodek: Da, pred tremi leti me je hotel prehiteti tovornjak z nemško registracijo.

Cesta mokra, dež, sneg, pri Trojanah je bilo. Nisem ga pustil naprej, izsiljevalca, na ovinku.

Pa me prehitel, zavre. Skoči iz kabine z gromozanskim nožem in hoče planiti name, ustaš, četnik, kaj vem, kaj je bil! Sedim v kabini, ne pustim ga noter. Kolona hupa, Ljudje rojijo na kup.

Končno pusti, odpelje. Prijavim ga policiji, ki ga pohopsa na poti... Sicer pa se v Sloveniji dobro počutim, le plača, plača – ali ne pride beseda PLAČA od PLA-KATI?« se posmeje.

Imperialovi in Šumijevi izdelki gredo v svet

Na 900 kilometrov dolgo pot s tovornjakom, na katerega bo naložil Imperialove in Šumijeve izdelke – se šofer Fritz Becher s spremljevalcem Hansom Irikom

le redko odpravi. Te dni, pred novim letom je bilo to tretjič leto. V Jugoslavijo seveda ni prišel prazen saj je pripeljal stroj za Šumi. Šestnajst ur je potre-

boval iz Frankfurta do nas, seveda ne računa tiste ure, ki so mu jo vzeli cariniki na Ljubeljskem prelazu. »Deset let že delam za Walterja Hitschlerja, to leto vozim prvič za Žito. Odkar je firma Unibon začela tako tesno sodelovati z Žitovim Imperialom, se mi nudi prilika, da spoznam tudi Jugoslavijo. Imel sem srečo, da na strminah ni bilo snega, saj bi moral uporabljati tudi verige.«

V Imperialu je že naložil njihove proizvode žvečilne gume in zdaj so mu iz Šumijevega skladišča nalagali še lizike. Kramljala sva o tem in onem in povedal je še, da dobiva poprečno plačo 1600 mark, ta plača je nespremenljiva, pa če vozi doma v Nemčiji ali pa gre v tujino. Zato v tujino gre nerad, saj si mora plačati hrano pa tudi domačih ne vidi. Prav presenetil me je s podatkom, da ključavničar s kvalifikacijo, ne mojster, zasluži 30 mark na uro... Seveda ti časi za naše delavce v tujini počasi minevajo, saj pravkar slišimo po radiu in televiziji, da bo marsikdo od 4,6 milijona tujih delavcev, ki so zaposleni v Zvezni republiki Nemčiji, ostal po novoletnih praznikih kar doma. Kot kaže, se tudi nemški čudež počasi spreminja v zemeljskega. Tudi hiša, ta velika življenjska sanja naših delavcev »gastarbeiterjev« bo vse redkejši sen, saj jo je treba segrevati s tisoči in tisoči litri kurilnega olja, premoga, drv – energijo, za katero se mora boriti tudi osnovna panoga kot je naša živilsko-predelovalna industrija.

Pa srečno pot! sem zaželel Fritzu in Hansu, ki sta vezni člen med Imperialom in g. Hitschlerjem, ki je dopolnil Imperialov strojni park z marsikakim strojem in prodaja njegove proizvode po vsem svetu. Le da največkrat ni Žitovega znaka na teh izdelkih. Kaj hočemo, izvoz ima več nians. Nafto, ki sta jo tankala, sta morala seveda plačati v markah.

I. C.

Fritz Becher, 10 let zvest firmi Walter Hitschler, našemu uvozniku

Skupna ambulanta, manj bolnikov?

III. konferenca delegacij ZZD predlaga, da se dopolni 106. člen Predloga aneksa k dogovoru o temeljih družbenega plana občine Ljubljana Moste-Polje za obdobje 1981-1985 in sicer: Pri spremembi programa samoprispevka III. se predvidi ureditev prostorov za splošno ambulanto za KS Jože Moškrič in Dušan – Kveder Tomaž, Nove Jarše.

Obrazložitev:

Kljub izredno intenzivni gradnji stanovanj v Novih Jaršah se osnovno zdravstveno varstvo še vedno zagotavlja v prostorih BTC. Ambulanta v teh prostorih dela že preko 20 let. V tem obdobju se je poleg naraščanja prebivalstva širila tudi gospodarska dejavnost. Samo na področju BTC je trenutno prisotnih 80 OZD. Vedno večji problem, predvsem v času zaostrenih pogojev gospodarjenja in gospodarske stabilizacije pa predstavlja vprašanje zdravstvenega varstva delavcev s tega področja, predvsem pa na področju preventivnega zdravstvenega varstva. Imamo vedno več primerov nastankov invalidnosti, kar povzroča velik izpad dohodka.

Iz navedenih razlogov nameravajo OZD BTC, Žito in Carinarnica Ljubljana v teh prostorih (last BTC) urediti obratno ambulanto. Poleg tega pripominjamo, da se je v zadnjih letih na področje KS Nove Jarše preselilo več velikih OZD, ki vsaka na svoj način rešuje problematiko izvajanja zdravstvenega varstva in je v bodoče potrebno z večjim dogovarjanjem, usklajevanjem in sodelovanjem enotno reševati to problematiko.

Naši sodelavki Mici v slovo

Nenadoma nas je za vedno zapustila naša dolgoletna sodelavka MICA BERTONEC. Ko smo jo 13. 9. 1982 pričakovali na delo po izteku rednega letnega dopusta, nismo niti najmanj slutili, da nas je že prejšnji večer tiho zapustila zaradi njene težke bolezni. Namesto prisrčnega pozdrava in stiska rok smo zjutraj zvedeli grenko

resnico o njeni smrti, ki je nas vse globoko prizadela. Postali smo tihi in prenekatera solza je bila dokaz, da je bila naša in da smo jo spoštovali. Njena življenjska pot je bila težka. Rodila se je 13. 8. 1913 v New Yorku v Ameriki, kamor so šli starši za boljšim kosom kruha. Samo pet let ji je bilo, ko je izgubila mamo in tako se je oče odločil vrniti se v Jugoslavijo, ko ji je bilo 8 let. Da so bile v njeni družini delovne navade izrazito pozitivne, je bil največji dokaz njeno delo.

Minevala so leta, poročila se je in živela v Domžalah, kjer je delala v domačem mlinu Bistrica, ki je postal po osvoboditvi družbeni mlin in je tudi naprej od 16. 8. 1949 dalje ostala v mlinski dejavnosti, kot izredno dobra poznavalka tovrstne proizvodnje. Začela je v mlinski industriji Domžale, ki se je leta 1958 pripojila k takratnemu Trgovsko-predelovalnemu podjetju ŽITO-MOKA in bila

kasneje zaposlena v tehničnem sektorju Kombinata ŽITO kot samostojni referent za plan in obračun proizvodnje do formiranja Temeljnih organizacij, kjer je nadaljevala v enako odgovornim delom v TOZD MLINI. Njena resnost, doslednost in pridnost so napravili izreden vtis na človeka že pri samem začetku medsebojnega sodelovanja. Sicer pa ne moremo z besedami povedati vsega tistega, kar naši Mici resnično pripada. Hvaležni smo ji za vse njeno delo, dolgoletno sodelovanje in bomo tako ohranili v trajnem spominu. Sodelavci iz TOZD MLINI.

Zahvala

Ob smrti Sonje Cokan se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so mi izrazili svoje sožalje, ji darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Blaž Veber

Ustanovili smo aktiv upokoencev

V letu 1982 lahko zabeležimo kot eno izmed novih spodbud tudi ustanovitev Aktiva Žitovih upokoencev. Nekdanji direktor ŽK Žito Franc Puterle – Cure, Janez Slovinc – direktor splošnega sektorja in mnogi drugi nekdanji delavci Žita so se s sedanjim vodstvom z Markom Sokom na čelu pogovarjali o spoštovanju tradicij, prenašanju izkušenj in ohranjanju trajnejših vezi z delovno organizacijo, z ljudmi – sodelavci, ki še niso upokojeni. Zlasti so poudarili pobudo, da bi v DSSS prirejali vsakoletna srečanja, vmes pa ohranjali z matično delovno organizacijo, v kateri so prebili najlepše ure svojega življenja – živ in ploden stik.

Veterani so izkušeni, prihajajoči se lahko marsikaj nauče od njih. »Kot na svoje družine smo vezani na Žito!« so dejali. Pa so se dogovorili, da postore vse, kar sodi k formalno-pravni ustanovitvi aktiva – od komisije za ustanovitev, do pravilnika o njenem delovanju. Sporazumeli smo se za prvo sejo iniciativnega odbora, ki je ustanovila aktiv upokoencev ŽK Žito. Na to sejo so bili povabljeni. Franc Puterle, Janez Slovinc, Franc Tomažin, Ivan Curk, Gabrijel Pugelj, Milena Gorše, Lidija Grafenauer, Vera Krušec, Vinko Mihelič, Mišo Lipuš, Minka Pogačar, Andrej Gruden in Darinka Hlede. Ožja skupina, v kateri so bili Vera Krušec, Franc Puterle in Janez Slovinc, pa je sestavila program dela in zadolžitev.

Sklenili so, da bodo zbrali za 25-letnico Žita, ki bo v 1983. letu, tudi dokumentarno gradivo, iz katerega bo razviden razvoj in napredek ŽK Žito. Gre za tekstovno in slikovno gradivo, ki je raztreseno po raznih virih s področja mlinarstva, pekarstva, konditorstva, testeninarstva, nato še zmrznjene prehrane in pomožnih dejavnosti, avtoparkov itd. Ne nazadnje je treba zapisati tudi vse o kulturnih prizadevanjih, pevskem zboru, slovesnih otvoritvah in športu, skratka, o vseh področjih, ki spremljajo živ utrip tako velikega kolektiva, v kakršnega je s 14 sedanji tozdi in DSSS (do novembrske združitve ljubljanskega pekarstva) zrasel v velikana z 2073 zaposlenimi delavci.

Od 28. 6. 1958, ko je Občinski ljudski odbor Ljubljana Center z odločbo št. 03/2-4671/3 ustanovil Živilski kombinat Žito Ljubljana, je preteklo mnogo vode pod mlinskimi kolesi, ki so postala električna.

Ustanovne dokumente Aktiva upokoencev ŽK Žito bomo ob zaključku leta vključili med samoupravne akte Kombinata.

Izpolnjene stanovanjske sanje

Žitovi tozdi, ki so podpisali samoupravni sporazum, ki izhaja iz temeljev srednjeročnega plana komunalnega gospodarstva za obdobje 1981/1985 na območju ljubljanskih občin, so bili deležni ugodnosti – nižjih cen pri kvadratnem metru stanovanjske površine. Za tiste, ki sporazuma niso podpisali, je veljala polna cena 23.816,65 din za m². Za podpisnike pa je Žitova služba družbenega standarda že leta 1980 rezervirala stanovanja za nakup za ceno 21.702 din za m². Stanovanje so tako dobili: v soseski MŠ 12/2 N. Jarše; Zdravko Čop, tozd Pekarna Bežigrad – enosobno, 39,96 m², Milan Frol, tozd Tehnični obrati – dvosobno, 62,08 m², Stanislava Zen, tozd Razvoj – inženiring – dvosobno, 58,08 m². V letošnjem letu je bilo obljubljen še eno enosobno stanovanje v soseski BS – 3 v Stožicah.

V naslednjih letih bo mogoč nakup stanovanj na osnovi vključevanja soinvestitorjev v družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo v Ljubljani. Služba za družbeni standard je po sklepu komisije za družbeni standard že oddala prijave na razpis za vključevanje soinvestitorjev – razpisale so ga stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin.

Jubilantki Angela Burnik in Ružica Antić

V pokoj odhajata Tomo Vukelič in Jakob Zalar

Prve letne igre ŽK Žito v Bistri so bile naš športni dogodek leta

V spomin in vzpodbudo

Živžav in kipenje življenjskih sil, ki se je razplamtelo na prvih športnih igrah oktobra letos v Bistri, moramo zabeležiti zaradi dveh bistvenih vzgibov. Prvič zato, ker so se razpršili dvomi o hromosti in nemoči Žitovcev na športnem področju, saj so se pokazali tudi mnogi skriti, nadarjeni, tihi trimčkarji, mladinski rekorderji, nekdanji šampioni, amaterski in neambiciozni tekmovalci, ki goje kak šport v klubih izven Žita. Drugi razlog, ki nam naj bo vzpodbuda za delo v naslednjem letu, pa je ta, da bi vsaka temeljna organizacija našla v sebi toliko moči, da bi se vse leto pripravljala na posamezne športe in da bi tozdi večkrat letno merili medsebojne moči, ne le na enem zaključnem tekmovanju, ki naj bi postalo Mala Žitova olimpijada.

Seveda za to »olimpijado« ne bomo beračili za denar pri vseh forūmih, kot se to dogaja za prvo (zimsko) olimpijado v teh zaskrblijujočih časih. Za obnavljanje zdravja in življenjske sreče ima pri vsakdanjem delu naših delavcev velikanski pomen tudi ustanavljanje rekreacijskih klubov, brez gore papirja in pravnih sporazumov, pa delegatov in sej. Tek po gozdu naj odtehta že vsako misel na maratonske seje in hkrati vlije tudi moči zanje, vsaj nekaterim!

Ob obeh se mi utrinja še tretja misel: vključimo svoje otroke, sinove in hčerke v takšno tekmovanje, vzpodbujajmo družinsko tekmovalnost, pa ne tisto televizijsko, narejeno, temveč tisto, ki krepi vezi med delavci tozdov, ki so se nekateri prvič sploh srečali. Dolenjec je segel v roke Štajerca, Kranjec je zapel z Ljubljančanom visoki C! Smeh pa ni poznal meja, vsaj lokalističnih in lokalpatriotističnih ne. Šport je plemenita veščina, ki nima prostora za zdrahe. In ta veder duh naj bi vel v kolektivu v bodoče.

Povzamimo samo skupne rezultate, v spomin in opomin za leto 1983.

I. C.

Pohod Žitovcev Na Triglav – vzpodbuda za v bodoče

Kogar se višina dotakne z modrino, ta bo šel svetlejši v dolino

Krst po »ta zadnji« plati – brez Savice

Novoletna nagradna križanka

				SREČNO!	MOČNA, KANAFASU PODOBNA TKANINA	PRESEGANJE	STVAR, PREDMET	AVSTRIJ. ALPSKI SMUČAR (HANS)	VELIKI ITALIJANSKI SLIKAR	LOJZE ROZMAN	ŠPORTNO MOŠTVO	SLOVEN. GLEDALIŠČNIK (FERDO)					
				PRE-ZRTJE ČESA													
				ŠPORTNO OBLAČILO													
				LITERAT ROZMAN													
				RDEČA POLJSKA CVETICA			MARKO PIRJEVEC	ULITA TISKARSKA ČRKA									
				ISLAMSKI VERSKI POGLAVAR				OZEK PAS BLAGA									
				OKRAS													
				OSEBNI ZAJMEK													
SREČNO!	DEL KNJIGE	MARIA RILKE	..... IN MIR	..... SLOVAŠKO MESTO			VRSTA GLAGOL-SKEGA ČASA	POLA-GALEC TLAKA	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (MERYL)								
RESA PRI KLAŠU						FRANC. IGRALKA (MARIE JOSE)			ŠPANSKA POKRAJINA	MAJHNA LUKNJA							
UMETNA TEKAŠKA PROGA						ŠPORTNA JADRNIKA				GRŠKI PESNIK							
PRVA SLOVEN. FILMSKA IGRALKA						VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE	ŽUPANČIČEVA PESNITEV										
RAZVOJ BOLEZNI V MEDICINI								PRVI GRŠKI LETALEC									
CIVILIST								PREBIVALKA SAVOJE									
SREČNO!	RANO-CELNIK, PADAR						SREČNO!	STARO IME ZA JEČO									

Pravilno rešene križanke pošljite na uredništvo GLASNIKA, Ljubljana, Šmartinska 154, pod oznako »NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA«

do 31. 1. 1983. Uredniški odbor bo izžrebalo tri nagrajence: prvi prejme 800, drugi 600 in tretji 300 din.

Horoskop – prerok, ki zadene vse napovedi v 83'

VODNAR (od 21. januarja do 19. februarja)

Moški: v oči ti bo padla živahna črnolaska. Ne poskušaj z bombončki, ker iz te moke ne bo kruha, ampak poskusi z roglički, te ima zelo rada. Glede denarja: zašij si luknje v žepih, da ga bo kaj ostalo.

Ženska: denarnih težav se boš rešila s honorarnim delom. Pri tem pazi na ognjevitiga sodelavca, ki ima rad več želez v ognju. Čeprav je šarmanten, je tudi do konca pokvarjen. Pazi na ledvice in jetra!

RIBI (od 20. februarja do 21. marca)

Moški: z zdravjem, denarjem in ženskami bo v naslednjem letu vse v redu. Kje pa bodo problemi? Pri lastni ženi! Dobro opazuj, kaj dela v prostem času! Odsotnosti zaradi službe in prijateljic so sumljive.

Ženska: preveč govoriš, zato se pazi ljudi, ki imajo velika ušesa in radi prenašajo vesti. Če ne boš pazila, ti jo lahko krepko zagodejo. Obeta se nekaj srčnih težav, vendar lažjega značaja.

OVEN (od 22. marca do 20. aprila)

Moški: denarja ti bo kronično primanj-

kovalo. Apetiti bodo veliki, tudi zdravje se ti bo zboljšalo. Pomoč sorodnikov bo velika, zlasti od tistih, ki ti niso ravno blizu. Pazi pa se rdečelasih sodelavk!

Ženska: odnosi v službi se umirijo, doma pa poslabšajo. Veliko se boš vozila, pa ne z avtom. Nenadoma vzklije nova ljubezen, ki pa bo hitro utihnila. Končno boš naredila tisto, kar te že dolgo mori.

BIK (od 21. aprila do 21. maja)

Moški: tvoj vpliv v podjetju se neznansko poveča. Sam ne veš zakaj, skrivnost se ti bo razkrila šele v oktobru. V prvi polovici meseca dobiš nenavadno darilo, v drugi pa boš okraden. Zato pozor!

Ženska: nenavadna ljubezen v mesecu marcu, slabo zdravje aprila in srčne težave v oktobru. Do moža bodi ljubezniva, ker nekaj kuha!

DVOJČKA (od 22. maja do 21. junija)

Moški: s pralnim praškom, kavo in podobnimi artikli ne bo nobenih težav. Avstrijska zveza dela! Zato ne otesaj jezika in artikle skrbno shranjuj pod posteljo. Tudi ljubicam ne odkrivaj podposteljnih zalog.

Ženska: bogat stric bo široko odprl denarnico, šarmantni sodelavec pa svoje srce. Pazi, da ne odpre tudi hlač. Ker rada izveš resnico, od vseh časopisov beri samo Pavliho. Lahko tudi kakšne ljubezenske zgodbe.

RAK (od 22. junija do 23. julija)

Moški: mastni vici, ki jih zbiraš, bodo v naslednjem letu kar deževali. Pazi na težo, kajti nenadoma se ti odpre apetit. Seksualno življenje začne pešati, zato jej ustrezne bombončke in pij moško vodo!

Ženska: ne skopari, ker se vsaka radodarnost spleča! Pri potovanjih z vlakom se ne nagibaj skozi okno, zvezde pa ti žal napovedujejo tudi zlom roke v avtobusu mestnega prometa. Glede ljubezni – vse po starem.

LEV (od 24. julija do 23. avgusta)

Moški: pri svetlolaski se izkažeš kot ponižna miška, pazi, kaj bo delala s teboj ta dobra mačka. Denar kar dežuje, v službi napreduješ. V novembru srečaš umirjeno črnolasko zelo dobrega srca.

Ženska: čeprav si levinja, ne igray vloge tigrice, v ljubezni seveda. Na praznovanju rojstnega dne se pazi alkohola, da te ne položi na posteljo. Težave s pralnim praškom rešuje najboljša prijateljica.

DEVICA (od 24. avgusta do 23. septembra)

Moški: končno boš popustil in se pustil razdevičiti. Zgodilo se bo v službi, zato pazi, da te sodelavci ne odkrijejo. Sodelavke so bolj vročekrvne kot si misliš, zato boš z dejavnostjo nadaljeval.

Ženska: strgana najlonka v avtobusu te spravi v stik s prijaznim štiridesetletnikom. To bo odkril tudi mož in bo zaradi tega velik halo. Boj se tudi sosed, poštarja in vratarja v službi!

TEHTNICA (od 24. septembra do 23. oktobra)

Moški: kupuj srečke državne loterije s končnico 6572. Dolgo časa ne bo nič, šele v septembru boš zavriskal. Na počitnicah ti nekaj pade v oko, nekaj pa na nogo. Manjša nesreča z avtomobilom bo aprila.

Ženska: neverjetno, ampak do maja boš kar naprej pletla. Hčerka doživi veliko ljubezen, tip bo všeč tudi tebi. Vendar bodi stroga, da ne pride do neumnosti. Mož te bo presenetil z lepim in velikim darilom.

ŠKORPIJON (od 24. oktobra do 22. novembra)

Moški: sredi leta te bo nenadoma pičila čudna ideja o potovanju okoli sveta. Boj se prijatelj, ki te bodo navdušili zanjo. Tudi zapeček ni najprimernejši, zlasti če je žena navdihane in poskočne sorte.

Ženske: prenehaj kaditi, ker bo narobe z dihalnimi organi. Glede pijače se

ni treba vzdrževati, ker imaš zdrava jetra. Popade te strašna jeza, ker se ti vse stvari doma ponesrečijo. Glavni pokonci – konec leta bo sijajen!

STRELEC (od 23. novembra do 22. decembra)

Moški: gledanje pornografskih filmov pri znanцу se bo čudno končalo. Izlet v planine se konča z bumom in treskom. Znanka z rdečo stoenko ima piko nate. Ravnaj kot gentleman, pa bo vse O. K.

Ženska: malo več pozornosti tvoj dragi že zasluži, zato mu z veseljem likaj srca. Denarja bo kot pečka, z zdravjem pa ne bo vse v redu. Visoka prijateljica te bo razočarala, saj je večja čevka kot misliš!

KOZOROG (od 23. decembra do 22. januarja)

Moški: od vseh dogodkov si boš najbolj zapomnil počitnice na morju. Ljubica bezen na osamelih sipini bo strastna, tudi draga, kajti ona zna odpreti denarnico. Vendar se bo splečalo, denar ni vse.

Ženska: velika radost v bližnjem sorodstvu: kar trije dojenčki. Eden bo popolnoma nepričakovan. Tudi skok čez plot med sodelavci bodo kar navdušili.

V zvezde je gledal in horoskop sestavil: GALLUS NOSTRADAMUS